EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN! Sayı: 70, 1 Nisan 1993

Kürt hareketinde yeni dönem

Ekim bir yıl önce bugünlerde (1992 Nisanı), '92 Newroz olayları ve ona eşlik eden gelişmeler ışığında, *"Kürt Hareketi Yol Ayrımında"* üst başlığı taşıyan bir başyazı yayınladı. Son gelişmelerin ardından kazandığı özel önemden dolayı bu sayımızda yeniden yayınladığımız bu yazıda, Kürt devrimci hareketinin geldiği "yol ayrımı" şöyle tanımlanmaktaydı:

"Bugüne kadar devrimci bir temel üzerinde gelişen Kürt ulusal hareketinin, bugün artık önemli bir dönüm noktasına geldiğinin ciddi belirtileri vardır. Bu, hareketin ulaştığı bugünkü gelişme aşamasında, objektif bir durum olarak çıkmaktadır ortaya. Bu yol ayrımında, ya kaderini Türkiye devriminin kaderiyle daha sıkı perçinleyerek köklü ve kalıcı bir çözüm için devrimci bir mecrada derinleşmek, ya da 'siyasal çözüm' adı altında düzen içi bir kısmi çözümle reformcu bir mecraya girmek alternatifleri vardır." (Sayı: 55, s.2)

Çok önceden inceden inceye hazırlandığı bugün artık açıkça anlaşılan ve bu yılın Newroz'una denk getirilen adımlar, Kürt ulusal devrimci hareketinin ikinci yola doğru dümen kırdığını, "siyasal çözüm" arayışı adı altında köklü bir devrimci çözümden kısmi ve iğreti bir anayasal çözüme doğru yön değiştirdiğini göstermektedir. Emperyalizmin sicilli işbirlikçisi ve kırmızı TC pasaportlu Celal Talabanı'nin Türk devlet yetkililerine mektubu ile başlayıp PKK Genel Sekreteri Abdullah Öcalan'ın aynı Talabani eşliğindeki basın toplantısı ile süren, Abdullah Öcalan ile Kürt ulusal reformizminin baştemsilcisi ve PSK (Kürdistan Sosyalist Partisi) Genel Sekreteri Kemal Burkay arasında imzalanan protokolde açık anlamını bulan gelişmeler, tutulan bu yeni yola ilişkin olarak herhangi bir kuşku bırakmamaktadır. Olayların tüm mantığı gözetildiğinde ve son gelişmeler içinde yeralan, etkin rol oynayan taraflara ve gelişmelerin perde arkasına bakıldığında, ortada basit bir taktik manevra değil, fakat stratejik önemde bir yön değişimi olduğu açıkça görülmektedir.

Bu gelişmeler, Türkiye'de ve bölgede siyasal olayların genel gidişini, sınıflar mücadelesini ve devrimci siyasal mücadelenin somut gelişme seyrini derinden etkileyecek tümüyle yeni bir durum çıkarmıştır ortaya. Bu kesindir ve komünistler bu konuda herhangi bir tereddüte ve hayale yer bırakmamalıdır. Yapılması gereken, ortaya çıkan bu yeni durumun anlamını, yol-açacağı muhtemel yeni gelişmeleri, yarattığı ve yaratacağı sorunları sükunetle tahlil etmek, önümüzeçıkardığı yeni görev ve sorumlulukları cesaretle üstlenmektir.

*

"Kürt halkının onlarca yıllık devrimci ulusal birikiminin bugünkü biçimiyle ve düzeyiyle açığa çıkışında, bizzat kendisi de bu birikimin tarihsel bir ürünü olan PKK'nın oynadığı politik ve askeri rol tarihsel değerdedir. Bundan sonrası ne olursa olsun, bu gerçek şimdiden tarihe malolmuştur. PKK, ulusal sorun ve ulusal hareket çerçevesinde bir öncünün oynayabileceği en ileri rolü, en kararlı, en militan ve gözüpek biçimde oynamıştır." (EKİM I. Genel Konferansı, *Değerlendirme ve Kararlar*, s.182-183, Eksen Yayıncılık)

PKK'nın oynadığı rol gerçekten büyük bir devrimci inisiyatif örneği ve tartışmasız bir tarihsel başarının ifadesi olmuştur. Evet, "Bundan sonrası ne olursa olsun"! 1984 yılında küçük gerilla gruplarıyla başlayan bir kurtuluş

mücadelesi, '90'lı yıllara dönüldüğünde milyonlarca Kürt insanında yankı bulan muazzam bir halk hareketine dönüşmüştü. TC'nin 70 yıllık inkar politikası yerle bir olmuş, Kürt sorunu çözümünü dayatan bir sorun olarak toplumun gündeminde baş sıraya oturmuştu.

Ne var ki, tam da bu muazzam başarının kendisi, hareketin açmazını da ortaya çıkardı. Kendi öz dinamiği ve güçleriyle Kürt sorununu çözüm gündemine sokan devrimci ulusal hareket, sorunun devrimci çözümüne salt kendi güçleriyle ulaşamayacağını da gitgide daha çok ve daha derinden hissetmeye başladı. Onu dönüm noktasına ve yol ayrımına getiren bu oldu.

PKK, ulusal özgürlük mücadelesini ilk gerilla eylemleriyle başlattığında, devrimci mücadele açısından Türkiye'ye henüz bir ölüm sessizliği egemendi. Yığınlar hareketsizdi ve Türkiye devrimci hareketi karşı-devrimin darbeleri altında derinleşen bir tasfiye süreci içindeydi.

Gerilla hareketi, '80'li yılların sonunuda geniş bir kitle desteğine ulaştığında ve politik kitle gösterileriyle buluştuğunda ise, kitleler cephesinde Türkiye'nin metropollerinde de hayli şey değişmiş bulunuyordu. Türkiye işçi sınıfı, tarihinin en yaygın kitle hareketliliğini yaşıyordu. Tam da bu safhada ve devrimci ulusal hareketin o gün ulaşmış bulunduğu somut gelişme düzeyinde, Türkiye işçi ve emekçi hareketinden özgürlük mücadelesine gerekli desteği almak büyük bir önem taşımaktaydı. Ne var ki, işçi sınıfı hareketi bir önderlik boşluğu yaşıyordu, politik bilinç ve örgütsel düzey bakımından son derece geriydi. Dolayısıyla Kürt ulusal hareketine dolaysız bir destek sunmak koşullarından yoksundu. Hoşnutsuzluğu ve kendi sınırlı iktisadi-demokratik istemlerine dayalı hareketliliği ile ancak dolaylı olarak Kürdistan'daki mücadeleye belli sınırlı kolaylıklar sağlayabiliyordu. Yenilgi döneminin ardından bir parça toparlanmış görünen Türkiye devrimci hareketi ise, kitlelerin bu geriliğini kıracak bir devrimci siyasal inisiyatif göstermek bir yana, buna ilişkin yeterli açıklıkta bir perspektiften bile yoksundu. Daha da vahim olanı, geçmiştin kalma kör ve donmuş önyargılardan dolayı, bazı devrimci grupların devrimci özgürlük mücadelesinin desteğe layık olup olmadığı konusunda bir karara varabilmeleri için bile yılları tüketmeleri gerekmişti.

Türkiye Kürdistanı'nda en acımasız koşullar altında ve büyük fedakarlıklar pahasına bir devrimci kurtuluş süreci gelişiyorken, Türkiye'nin batısında işçi hareketi ile devrimci hareketin içinde bulunduğu bu büyük zayıflık ve zaafiyet, devrimci ulusal hareketin sonraki seyrini ve eğilimlerini kaçınılmaz olarak etkileyecekti.

1990 yılında doruğuna ulaşan işçi sınıfı hareketinden ulusal özgürlük mücadelesi için umduğu desteği bulamayan PKK, bunu izleyen yıllarda hızla gerileyen hareketten büsbütün umudunu kesti. Gelişmeler karşısında edilgen, çaresiz, yeteneksiz ve ufuksuz olduğunu ortaya koyan Türkiye devrimci hareketine karşı ise tam bir güvensizliğe düştü. Onu devrim mücadelesinin temel ve vazgeçilmez bir müttefiği değil, HEP üzerinden demokrasi mücadelesine katkısı değerlendirilebilecek önemsiz bir yedek güç saymaya başladı.

Kürt ulusal özgürlük mücadelesi için, bu mücadelenin devrimci temeller üzerinde gelişmesi için, uluslararası koşullar daha da elverişsizdi. Silahlı mücadelenin kendini kanıtladığı aşamada, tümüyle haklı ve meşru temeller üzerinde gelişen bu özgürlük mücadelesini içtenlikle ve kararlılıkla destekleyecek bir devrimci iktidar odağı yoktu dünyada. PKK, ulusal hareket olmanın özsel zayıflıkları nedeniyle, Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa ülkelerinin kendi devlet çıkarlarına dayalı politik hesaplarla vereceği bir desteği almaya her zaman hazırdı. Ne var ki, buna değer bulunabileceği bir gelişme aşamasına ancak ulaşabildiği bir sırada, Sovyetler Birliği emperyalist dünya ile tam bir işbirliği halinde devrimci mücadele odaklarını yoketme çabası içindeydi artık. Ardından '89 çöküşü yaşandı ve "Yeni Dünya Düzeni" stratejisi uygulamaya kondu.

Tüm bunlar devrimci temeller üzerinde gelişen ve bu niteliği ile sistemin çıkarlarını tehditeden PKK'yı emperyalist dünyanın serbest bir saldırı hedefi haline getirdi. Ezilmek ya da sistem içinde ehlileşmek alternatifi dayatıldı.

PKK'nın ezilmesinde TC'ye tam destek veren ABD emperyalizmi, öteyandan Barzani-Talabani ikilisi ve Suriye üzerinden PKK'yi kıskaca aldı.

Körfez savaşının bölgedeki statükoda ve güç ilişkilerinde yarattığı değişiklikler başlangıçta PKK'ya yaramış göründü. Güney Kürdistan'da ortaya çıkan iktidar boşluğu PKK'nın bu bölgede önemli askeri üsler kurması olanağı yarattı. Fakat olayların seyri emperyalizmin duruma seyirci kalmayacağını göstermekte gecikmedi. Türk devletine destek artırıldı. Bölgede çevik kuvvet üslendirildi ve çok geçmeden onun gölgesinde Barzani-Talabanı ikilisine kukla bir Kürt devleti kurduruldu. Ardından ise, TC ile kukla Kürt devletinin ortak hareketiyle PKK'nın bu önemli üslerden temizlenmesi geldi. Bu arada uzun yıllar Suriye'nin sağladığı lojistik destekten yararlanan PKK, bu ülkenin Körfez savaşından başlayarak ABD emperyalizmi ile daha yakın ilişkiler içine girmesinin sonuçlarıyla da karşı karşıya kaldı. Genel kuşatmanın bir parçası olarak, PKK emperyalist başkentlerde peşpeşe "terörist" ilan edildi.

Her koldan kuşatılan PKK'ya buna paralel olarak dayatılan ise, Kürt sorununun sistem ve düzen içi bir çözümü temelinde ehlileşmekti. Son gelişmelerde önemli bir yeri olan kırmızı TC pasaportlu Talabani, bu emperyalist stratejinin PKK nezdindeki taşeronu durumundaydı. Talbani girişimlerini canla başla sürdürmüş, bizzat Öcalan'ın açıklamalarına göre, ona bir süre önce tavsiye adı altında emperyalistler adına şu tehdit yüklü sözleri içeren bir mektup yazmıştı:

"Devrimler dönemi bitmiştir, silahlı direnme dönemi bitmiştir, artık tarihe karışmıştır. Yeni dünya düzeni siyasi görüşmeler yoluyla, ABD'nin himayesinde, serbest piyasaya dayalı, burjuva demokrasiler sistemi hakim tek nizamdır. Sizin de bunu kabul etmekten başka bir çareniz yoktur." (Aktaran Ali Fırat, *Yeni Ülke*, sayı:31, 26 Temmuz-1 Ağustos 1992)

Talabani'nin bir süre önce tehditle sunduğu bu çözüm yolu ve programı, bugün Abdullah Öcalan ile Kemal Burkay'ın yayınladıkları ortak protokolün ruhu ve içeriği ile örtüşmektedir. Bu sicilli işbirlikçinin son gelişmeleri Türkiye ve dünya kamuoyuna ilk açıklayan kişi olma şerefi taşıması ve Abdullah Öcalan'ın basın toplantısında baş köşeyi tutması bu açıdan rastlantı değildir ve PKK'daki yön değişiminin en özlü ve en dolaysız bir anlatımıdır.

*

PKK önderliğindeki devrimci kurtuluş mücadelesinin en büyük talihsizliği, Kürdistan'daki devrimci süreç ile Türkiye'deki devrimci süreçlerin eşitsiz gelişme ilişkisi olmuştur. Bu eşitsizlik kendini süreçlerin nesnel gelişme düzeylerinde olduğu kadar, öznel öğelerin gelişiminde de göstermiştir. Devrimci süreç Kürdistan'da büyük boyutlara ulaşan politik kitle hareketinde ve PKK'nın şahsında güçlü bir önderlikte ifadesini bulmuştur. Oysa Türkiye'nin batısında kitle hareketi iktisadi mücadelenin ve sendikal örgütlenmenin sınırlarını aşamamış, politik bir mecraya girememiş, önderlik planında ise tam bir boşluk yaşanmıştır. Bu gelişme eşitsizliği koşullarında, farklı dinamiklere dayalı mücadelelerin ortak düşmana karşı birleşik mücadele zemininde buluşması gerçekleşemezdi. Komünistlerin ve devrimcilerin, kitlelerin politik eyleminde gerçek bir maddi güce kavuşamayan çabaları ise, devrimci ulusal hareketin gelişme seyri bakımından sözüedilebilir herhangi bir sonuç yaratamazdı.

Gelişme süreçleri arasındaki bu muazzam mesafe, ulusal hareketin gelişme seyri bakımından potansiyel bir riskin ifadesiydi. Zira Kürdistan'ın belli bölümlerinde köylülüğün ve küçük-burjuvazinin devrimci enerjisinin ulusal özgürlük istemi doğrultusunda harekete geçiren devrimci ulusal hareket, bugünün iç ve uluslararası güç ilişkileri içinde, yalnızca bu güçlerle devrimci çözüme gidemezdi. Sorunu çözüm gündemine sokmayı başarmak fakat onu çözecek yeterli güçlere ulaşamamak, devrimci ulusal hareketin kendini gitgide daha çok duyuran açmazını özetliyordu.

Henüz oldukça erken sayılabilecek bir tarihte, Kürt özgürlük mücadelesinin devrimci temeller üzerindeki hızlı gelişimini sürdürdüğü bir sırada, EKİM I. Genel Konferansı, bugünkü

gelişmelere ışık tutacak şu önemli değerlendirmeyi yaptı:

"İşçi hareketinin bugünkü politik geriliği ve burjuva bilincin genel etkisi, onu Kürt sorunu ve Kürt halkının devrimci özgürlük mücadelesi karşısında kayıtsız ve edilgen bir konumda tutuyor hala. Buna son vermek görevi ile yüzyüze olan komünistler, bugün için Kürt yoksul sınıflarına dayalı olarak devrimci bir çizgide gelişen ulusal hareketin gelecekteki seyrinin ne olacağı sorusunun, önemli, hatta belki belirleyici ölçüde devrimci süreçlerin Türkiye'nin batısında nasıl seyredeceği sorununa bağlı olduğunu hep gözönünde tutmak zorundadır. Eğer işçi hareketi güçlenmezse, politik bir mecraya girmezse, devrimci ulusal harekete dolaylı ve dolaysız yeterli desteği sunamazsa, böyle bir durumda, devrimci ulusal hareketin ihtiyaç duyduğu kuvvetleri kendi mülk sahibi sınıflarıyla uzlaşarak yaratmak eğilimi göstermesi muhtemeldir. Bunun ise ona nasıl bir akibeti hazırlayacağını kestirmek güç olmasa gerek. Az çok yeterli bir desteğin sunulması durumunda ise, gelişme olumlu yönde olacak, daha ileri bir birliğin, giderek organik olarak birbirine eklemlenmiş bir mücadelenin yolu açılacaktır." (*Değerlendirme ve Kararlar*, s.203-204)

Bu değerlendirme iki yıl önce 1991 yılı başlarında yapıldı. Bu kritik bir tarihtir; 1987-90 döneminde tempolu bir biçimde gelişen ve 1990 yılı içinde önemli boyutlar kazanan proleter kitle hareketinin, Körfez savaşının da etkisiyle ani bir biçimde hız kestiği ve solda tasfiyeci sürecin yeni bir evreye girdiği bir dönüm noktasını işaretler. (Bkz. *Solda Tasfiyeciliğin Yeni Dönemi* başlıklı değerlendirme.)

PKK önderliğindeki devrimci ulusal hareketin son iki yıl içerisinde karşı karşıya kaldığı sorunları, gelip dayandığı açmazı ve 1992 Newroz'unun ardından belirginleşen yol ayrımını, Türkiye devrimci ve işçi hareketinin aynı zaman diliminde yaşamakta olduğu bu büyük gerilemeden ayrı kavramak olanaksızdır. Türkiye devrimci ve işçi hareketinden umduğunu bulamayan devrimci ulusal hareket, yüzünü Kürt mülk sahibi sınıflarına çevirmiş, mücadelenin gelişme seyrini kolaylaştıracak güç ve olanakları bu kesimden devşirmeye çalışmıştır. HEP olayı hiç de öyle basitçe yasal siyasal mücadele imkanlarını değerlendirme kaygısının ürünü değildir. HEP, gerçekte Kürt burjuvazisinin bir kesiminin politik mücadele platformuydu ve HEP ile ilişkiler anlamını asıl bu çerçevede bulmaktaydı. Bu parti yalnızca devrimci ulusal hareket ile Kürt burjuvazisinin belli kesimleri arasında değil, fakat bu kesimler üzerinden Türk devleti ile ilişkiler kanalıydı. 20 Ekim 1991 Erken Genel Seçimlerinde bu iki rol üst üste oturmuştu. "Siyasal çözüm"ün sözü en çok bu dönemde edilmiş, seçimlerin ardından kurulan koalisyon hükümeti hakkında başlangıçta son derece tehlikeli hayaller taşınabilmişti.

Çok geçmeden bu tehlikeyi gören ve bunun etkilerini en aza indiren PKK, yine de koalisyon hükümeti döneminde şiddetlendirilen ezme hareketine karşı kitlelerin siyasal olarak hazırlanması yönünden bir ölçüde hazırlıksız yakalanmıştır.

Bu olgu 1992 Newroz olaylarında açığa çıktı. O güne kadar gerille savaşıyla politik kitle direnişinin bileşkesi olarak gelişen devrimci ulusal hareket, Türk devletinin toplu yoketme hareketini de göğüslemek üzere 1992 Newroz'unda yığınları silahlı direnişe çekmek, gerilladan ordulaşmaya geçmek istemiş, fakat bu sıçramayı gerçekleştirememiştir. Olaylar bunun koşullarının henüz oluşmadığını, dahası Diyarbakır gibi önemli merkezlerde Kürt reformizminin politik etkisinde olan ara katmanların devrimci ulusal harekete aktif destek sunmaktan uzak durduğunu göstermiştir.

Onu izleyen şu son bir yıl içinde ise, Türk devleti emperyalist devletlerin tam desteğini sağlayarak hareketi ezmek için olanaklarını en ileri düzeyde kullanmış, önemli askeri sonuçları olan "Güney Savaşı"nda ise Güneyli işbirlikçilerden önemli bir destek görmüştür. Daha önce özetlediğimiz emperyalist kuşatma da, bu aynı yılın uluslararası cephesini oluşturmuştur.

PKK'nın bugün içine girdiği politik yön değişimi, bu iç ve uluslararası koşullar içinde, içten ve dıştan birbirine eklemlenen Türkiye devrimci ve işçi hareketinin herhangi bir poli-

tik varlık gösterememesi ve Kürt devrimci hareketini rahatlatacak hiç bir yardım sunamaması koşullarında etkisi gerçekten boğucu olan kuşatıcı saldırının sonuçları üzerinde kavranabilir. Türkiye işçisınıfı ve emekçi hareketiyle ittifak halinde sorunun devrimci çözümüne yürüme olanağı bulamayan ulusal hareket, Güneyli işbirlikçiler ve Kuzeyli reformistler şahsında Kürt burjuvazisiyle uzlaşarak ve emperyalist dünyadan siyasal ve diplomatik destek arayarak anayasal çözüm eğilimine girmiştir. Son gelişmelerin anlamı budur.

Sonuç ve özet olarak; PKK önderliğinde somutlaşan Kürt ulusal devrimci hareketi, hızlı ve başarı bir gelişmenin ardından ulaştığı ve gelişmesini sürdürmekte artık zorlandığı yol ayrımında, bir hayli güç de olsa tercihini yapmış, yeni bir yola ilk ciddi adımlarını atmıştır.

Bununla birlikte olayların artık tümüyle yeni bir mecrada basit bir seyir, düz bir çizgi izleyeceği sanılmamalıdır. Kürt sorunu karmaşık bir yapıya sahiptir. İçte ve uluslararası planda birbirini çelen, birbiriyle çatışan sayısız çıkara ve etkene bağlıdır.

70 yıllık inkarcı politikanın yükünü omuzlarında taşıyan ve Kürt hareketine karşı geleneksel olarak ezme ve sindirme politikasını izleyen Türk burjuvazisinin, kurulu toplumsal ve siyasal düzenin temellerine dokunmayan iğreti bir anayasal çözüme bile öyle kolay yanaşabileceği de sanılmamalıdır.

Yine de onu bugün zorlayan iki önemli etken var. İlki Kürt ulusal hareketinin devrimci temeller üzerinde oluştuğu politik ve askeri gelişme düzeyi karşısındaki çaresizliğidir. İkincisi ise, Kürt sorununun içte ve uluslararası planda oluşturduğu görmezlikten gelinemez ağırlıktır. Sorunun devrimci çözümü değil, ama kendisi emperyalist dünya tarafından kabul edilmektedir. Devrimci çözümü boşa çıkaracak sistem içi bir "siyasal çözüm" ise bölgeye ilişkin emperyalist politikaların temel boyutlarından biridir. Türk burjuvazisi birbirinden bağımsız bu iç ve dış faktörlerin baskısı altındadır. Bu onun hiç değilse Özal tarafından temsil edilen kesiminde bir "siyasal çözüm" arayışına yol açmaktadır. Özalcı çözüm ABD emperyalizminin Güney Kürdistan sorununu da kapsayan politikasıyla örtüşmektedir. Türkiye'nin militarist çevreleri ise henüz "Kürt realitesi"nin kendisini bile kabullenmekte zorlanmaktadırlar. Türk devleti bünyesindeki bu farklı yaklaşımlar, sürecin karmaşık seyrini koşullayan temel etkenlerin bir yönüdür.

Öte yandan, muazzam fedakarlıklar pahasına büyük devrimci birikimler yaratmış, ciddi sarsıntılara yolaçmış bir devrimci kurtuluş mücadelesinin, bir anda ve öyle kolayca kendine yabancılaşması, sorunsuz bir biçimde yeni bir gelişme çizgisine oturması da beklenmemelidir. Süreç, sorunun bu cephesinde de sancılı ve çatışmalı bir seyir izleyecektir.

*

Komünistler, daha bir yıl öncesinden "yol ayrımı" tespitine bağlı olarak, Kürt hareketinde muhtemel bir yön değişimi ihtimaline ne şaşırmak ne de öfkelenmek gerektiğini belirtmiş, şaşırmanın ya da öfkelenmenin yalnızca ulusal hareketin kimliğine, ideolojik ve ilkesel konumuna, toplumsal-siyasal karakterine ve devrimciliğinin tarihsel sınırlarına ilişkin dayanaksız hayallerin bir göstergesi sayılabileceği konusunda açık uyarılarda bulunmuşlardı. Bu uyarı, Türkiye'nin batısında, genel planda ve kuşkusuz aynı zamanda ulusal harekete karşı, üstlenilmesi gereken sorumlulukları vurgulamak içindi. Yalnız kalan, yıllarca Türkiye'nin batısından umduğu desteği bir türlü bulamayan devrimci ulusal hareketin bugünkü adımlarını ucuz suçlamalara konu etmek yerine, anlamak çabası gösterilmelidir öncelikle.

Kuşku yok ki, bu bizi ortaya çıkan durum karşısında alınması gereken tutum ve yürütülmesi gereken ideolojik-politik mücadeleden alıkoymayacaktır. Son gelişmelerin ifade ettiği anlamı bütün açıklığı ile ortaya koymak ve Kürt özgürlük mücadelesinin devrimci temelleri ve hedefleri ile Kürt sorununun devrimci ve kalıcı çözümünü savunmak, bugün her zamankinden daha önemli ve acil bir sorundur. Bu çabanın başarısı Türkiye ve bölge devriminin bundan sonraki gelişme seyrini çok yakından ilgilendirmektedir.

EKİM

PKK-PSK Protokolü
Kürt sorununa anayasal çözüm

Kürt sorunundaki son gelişmelerin en önemli ve en açıklayıcı halkası, Kürdistan İşçi Partisi (PKK) Genel Sekreteri Abdullah Öcalan ile Kürdistan Sosyalist Partisi (PSK) Genel Sekreteri Kemal Burkay arasında gerçekleşen görüşme ve bunun ürünü olan PKK-PSK Protokolü oldu. Görüşme, Abdullah Öcalan'ın 17 Mart günü Celal Talabani eşliğinde düzenlediği basın toplantısının hemen ardından 18 Mart günü gerçekleşti ve 19 Mart'ta ortak protokol imzalandı. Bu, Kürt sorununda bir dönüm noktasını işaretleyen son gelişmelerin bir bütünlük oluşturduğunu ve herşeyin önceden planlanıp hazırlandığını göstermektedir.

Kemal Burkay, Kürt reformizminin simgesidir. Genel Sekreteri olduğu PSK ise Kürt reformizminin en yetkin temsilcisi konumundadır. "Dünyaya barış, Türkiye'ye demokrasi, Kürdistan'a otonomi" programına dayalı bir politik strateji izleyen PSK, başından itibaren, PKK önderliğindeki silahlı kurtuluş mücadelesine karşıt bir tutum almış, "barışçıl ve adil bir siyasal çözüm"ü savunmuştu. Uzun yıllar Sovyet revizyonizminin güdümünde olan bu parti, '89 çöküşünün ardından hızla batılı emperyalist devletlerle yakınlaşmış, Kürt sorununun sistem içi bir çözümü doğrultusunda yoğun bir diplomatik çaba yürütmüş, bu konuda özellikle Avrupalı emperyalist devletlerden bir hayli destek ve teşvik de görmüştü. Batılı emperyalistler PSK'yı ve Kürt reformizminin öteki temsilcilerini, Türkiye'deki Kürt sorununun sistem içi çözümünün bir güvencesi ve PKK önderliğindeki devrimci kurtuluş mücadelesinin bir alternatifi olarak ele almaktaydılar.

PKK-PSK ilişkilerindeki gelişme bu açıdan son derece anlamlı ve açıklayıcıdır. PKK, PSK'nın şahsında Kürt reformizmiyle barışmıştır. Tıpkı Talabani'nin şahsında Güney Kürdistanlı işbirlikçilerle barışması gibi. Bu iki olay arasında mantıksal bir bütünlük var. Biri ötekinin izdüşümüdür. Yoksul ve orta köylülükle bütünleşerek gelişen ve şehir küçük-burjuvazisiyle sosyal tabanını genişleten PKK, Güneyli işbirlikçiler ve Kuzeyli reformistler şahsında Kürt burjuvazisiyle ilişkilerde, Kürt özgürlük mücadelesinin kaderini temelden etkileyecek tarihsel önemde bir adım atmıştır. Kendi burjuvazisiyle uzlaşan bir devrimci ulusal özgürlük mücadelesinin, sorunun çözümünde devrimci alandan anayasal alana kayması kaçınılmazdır. Zira kendi burjuvazisiyle uzlaşma, bu uzlaşma üzerinden emperyalistlerle ve sömürgecilerle uzlaşmayı getirecektir. Nitekim son gelişmeler bu açıdan tam bir bütünlük arzetmektedir. Talabani ile işbirliği, Burkay ile protokol, Türk devletine "siyasal çözüm" çağrısı ve emperyalist devletlerden siyasal ve diplomatik destek arayışı -tüm bunların üstüste binmesi rastlantı değildir.

Türk devletinin PKK-PSK ilişkilerine yaklaşımı da son derece açıklayıcı olmuştur. PKK'nın attığı yeni adımlara bir ölçüde hazırlıksız yakalanan ve Öcalan'ın basın toplantısını başlangıçta açık bir kuşkuyla karşılayan hükümet, hemen onu izleyen PKK-PSK görüşmelerinin ardından hızlı bir "yumuşama" eğilimi sergilemiştir. Bu şaşırtıcı değildir. Zira Türk devleti Kürt reformizminin temsilcilerini yakından tanımakta ve onları Kürt sorununu düzen içi kanallara çekip etkisizleştirmenin önemli bir olanağı olarak değerlendirmektedir. Sermaye basını ve hükümet çevreleri "en ılımlı Kürt lideri" olarak tanımladıkları Kemal Burkay'a olan sempatilerini son gelişmeler vesilesiyle açıkça ortaya koymakta bir mahzur görmemişlerdir. Öcalan-Burkay görüşmesini bu çerçevede heyecanla karşılamışlardır. Son gelişmelerin iki yıldız gazetecisi olan, biri Demirel'in öteki Özal'ın gayrı resmi temsilcileri olarak Abdullah Öcalan ile başbaşa görüşen İsmet İmset ile Cengiz Çandar, bu heyecanı haber ve yorumlarında vurgulayarak yansıtmışlardır.

Kuşkusuz Türk devleti, devrimci ve reformist kanatlarıyla Kürt ulusal güçlerinin tek cephede birleşmelerinin yaratacağı sorunların da farkındadır; fakat onun için bundan daha önemli ve acil olan sorun, Kürt ulusal hareketinin devrimci çizgiden düzen içi bir zemine geçişidir. PKK-PSK ilişkileri bunun yolunu açmaktadır ve Türk devleti bu gelişmenin anlamını değerlendirmekte güçlük çekmemektedir.

*

PKK-PSK Protokolünün metni incelendiğinde, Kürt hareketindeki dönüm noktasının bu protokolde

somut anlamını bulduğu açıkça görülmektedir. Protokol, Kürt sorununa AGİK Sözleşmesi çerçevesinde sistem içi, demokratik federasyon çerçevesinde düzen içi bir çözüm önermektedir. Demokratik federasyon, sorunun "adil çözümü"nün somut biçimi ve protokolün nihai hedefi olarak tanımlanmaktadır. *"Kürt sorununun adil çözümü ancak iki halkın eşitliği temelinde mümkündür. Biz böyle demokratik yapıda iki halkın yanyana, kardeşçe barış içinde yaşayabileceği görüşündeyiz. Bunun biçimi demokratik federasyondur."*

Nihai hedefin ve "adil çözüm"ün bu tür bir tanımı, Kürt sorununun bir devrim sorunu olarak ele alınmasından artık vazgeçildiğini ilanıdır. Çözüm, kurulu düzen tabanı üzerinde siyasal ve anayasal düzenlemeler düzeyine indirgenmiştir. Bu, Kürt reformist hareketinin bugüne kadar PKK tarafından haklı olarak hep suçlanagelen ve reddedilen reformist platformudur. Kürt sorununun Kürt mülk sahibi sınıflarının çıkarlarına, sınıfsal-siyasal perspektiflerine uygun çözüm şeklidir. Çözüm bu platforma indirgenince, içte Türk burjuvazisiyle sorunun barışçı çözümü için görüşme ve diyalog, dışta emperyalist dünyayla diplomasi yolunun önem kazanması da son derece doğaldır. PKK'mn "barış ve diyalog" yolunu açmak üzere tek taraflı ateşkes kararı, zaman olarak bu protokolü öncelese bile, anlam ve mantık olarak, bu protokolde anlamını bulan perspektifin bir sonucudur gerçekte.

Nitekim, protokolün açıklanmasının ardından İsmet İmset'le görüşen Kemal Burkay'ın söyledikleri de bunu doğrulamaktadır. Protokolü "tarihi bir karar" olarak niteleyen, Öcalan'a güvendiğini, atılan adımlarda onu samimi bulduğunu söyleyen, olayların bundan sonraki seyrinin hükümetin doğan fırsatı ne ölçüde değerlendirbileceğine bağlı olduğunu vurgulayan Burkay, "barış ve diyalog süreci" hakkında şunları söylemektedir: *"Biz uzun vadeli olarak demokratik federasyonda eşitlik temelleri üzerinde bir çözüm olacağını düşünüyoruz. Ama acil olarak atılması gereken adımlar var. Yani barış sürecine, diyalog sürecine yolun açılması için. Bunun kolay olmadığını biliyoruz. Yani karşı tarafın buyrun hemen federasyon demeyeceğini biliyoruz. Çünkü yıllardır ters yönde işleyen bir politika var. İnsanların ikna olması, bir değişim sürecine ihtiyaç gösterir."* (*Hürriyet*, 23 Mart 1993)

Burkay'ın "acil olarak atılması gereken adımlar" olarak tanımladığı istemler ortak protokolde 9 madde olarak sıralanmış. *Yeni Ülke* gazetesi, bu 9 maddeyi son sayısında, "Kürt sorununun siyasi çözümü konusundaki asgari program" olarak niteliyor. (Sayı: 127, 28 Mart-3 Nisan 1993)

Barış ve diyalog sürecini açmak üzere ileri sürülmüş bu 9 madde, bu maddelerden bazılarının esnek ve muğlak olduğu da gözönüne alındığında, ulusal sorunu düzen içi platformlara çekmek karşılığında Türk burjuvazisi için karşılanması hiç de zor olmayan istemler içeriyor. Türk devletinin kısa vadede buna ne ölçüde hazır olup olmadığından bağımsız olarak. İlk işaretler Türk devletinin şimdiden belli bir olumlu eğilim taşıdığını gösteriyor. Örneğin Burkay'ın İsmet İmset'e verdiği demecin hemen üstünü "Devlet de yumuşuyor" haberi süslüyor. Haberin gazete tarafından spotlanmış özeti şöyle: *"PKK lideri Öcalan'ın tek taraflı ateşkes çağrısına devletten de yumuşama sinyali geldi.*

PKK-PSK Protokolü

1- Karşılıklı olarak ateş kesilmelidir. PKK'nın attığı ilk adım bu bakımdan iyi ve tarihi bir fırsattır.

2- Kürdistan'da olağanüstü hale, Bölge Valiliği sistemine son verilmeli, kontr-gerilla, özel timler ve köy koruculuğu kaldırılmalıdır.

3- Kürt ulusunun varlığını ve haklarını da güvence altına alan demokratik bir anayasa yapılmalı, tüm anti-demokratik yasalar ve kurumlar kaldırılmalıdır.

4- Genel af çıkarılmalıdır.

5- Düşünce, söz, basın ve örgütlenme özgürlükleri tam olarak tanınmalıdır.

6- Partimiz de dahil tüm yasaklı partilerin ülkenin legal politik yaşamına serbestçe katılması olanağı tanınmalıdır.

7- Kürt dili, tarihi ve kültürü üzerindeki baskılar son bulmalı, Kürtçe eğitim olanağı sağlanmalı, radyo ve televizyonda Kürtçe yayın yapılmalıdır.

8- Mevcut ortam nedeniyle Kürdistan'dan göç etmek zorunda kalanların ya da sürgün edilenlerin yerlerine dönmelerine olanak sağlanmalı ve zararları tazmin edilmelidir.

9- Kürdistan'ın son yıllarda daha da yıkılan ekonomisinin iyileştirilmesi, tarım ve ticaretin yeniden canlanması için köklü ekonomik programlar uygulanmalıdır.

İçişleri Bakanı İsmet Sezgin, silahların susması halinde Bahar Operasyonu'na gerek kalmayabileceğini, Kürtçe radyonunun gündeme gelebileceğini ve olağanüstü hal uygulamasının kaldırılabileceğini söyledi." Aslı daha geniş olan açıklamanın bu kadarı bile protokolün 1., 2., ve 7. maddeleriyle belli ölçülerde kesişiyor.

Protokolün içerdiği bir diğer temel sorun ise, tüm "Kuzey Kürdistan yurtsever örgütleri"ni tek bir ortak cephede birleştirme hedefidir. Öcalan, bunu "Geniş bir ittifaklar dönemine girilmiştir" biçiminde değerlendiriyor:

"İster reformist, ister devrimci, ister demokrat, ister sosyalist, silahlı mücadeleyi kabul etsin veya etmesin, hepsi böyle ortak bir cephenin kuruluşuna çağrılmıştır."

"Güneydeki (Kuzey Irak) güçlerle de yeni bir döneme girilmiştir. Kapsamlı siyasal görüşmeler yapılıyor. Onlarla da olumlu siyasal ittifaklar gelişebileceğini söyleyebilirim. Yani 1993'de genel bir Kürt birliği havası egemendir. Uluslararası diplomatik alan da, bu konuda destekleyici bir konumdadır. Birlik politikasına epey destek verdikleri anlaşılıyor." (Rafet Ballı ile görüşme, *Milliyet*, 22 Mart 1993)

Ali Fırat'ın *Yeni Ülke*'nin son sayısındaki yazısında da benzer görüşler dile getiriliyor, *Yeni Ülke* ise, bu aynı sayının manşet haber-yorumunda, aynı konuya ilişkin olarak şunları söylüyor: *"PKK Genel Sekreteri Abdullah Öcalan ile PSK Genel Sekreteri Kemal Burkay arasında imzalanan protokolün ardından önümüzdeki günlerde yapılması beklenen Kürt örgütleri arasındaki toplantı, Kürtlerin ulusal parçalanmasında yaşanan handikapları bir parça da olsa ortadan kaldıracaktır. PKK Genel Sekreteri'nin diğer Kürt örgütleriyle yaptığı görüşmeler, başlatılan yeni sürece Kürt ulusunun her düzeydeki birliğini pekiştirme amacını taşımaktadır."*

Tüm bunlar, bir kez daha, PKK'nın Kürt üst sınıflarıyla, bunların temsilcileri Kuzeyli reformistler ve Güneyli işbirlikçilerle ilişkilerde, yeni bir döneme girdiğini gösteriyor. *Yeni Ülke* sorunu en veciz biçimde özetlemiştir: "Kürt ulusunun her düzeydeki birliğini pekiştirmek"! Devrimci çözümden anayasal çözüme, devrimci gelişme çizgisinden "barış ve diyalog" sürecine, emperyalizme karşı mücadeleden "uluslararası diplomatik alan"ın desteğine geçişin özü-özeti bu bakışta saklıdır. Kendi üst sınıflarıyla uzlaşma, emperyalist sistem ve kurulu toplumsal düzenle uzlaşmanın öteki yüzüdür. "Geniş ittifaklar dönemi", Kürt burjuvazisiyle birleşme dönemidir.

PKK-PSK Protokolünde simgelenen gelişmeler, Kürt ulusal hareketinde gerçek bir dönüm noktasını işaretlemektedir. Kürt hareketi yeni bir döneme girmiştir.

Sınıf hareketine sendika bürokrasisi...

(Başlarafı s.15'de)

sahte hazzından başka bir yarar sağlamaz. DİSK bürokrasisini „umut" olarak sunmak, düzen politikasına alet olmaktır. Doğru devrimci tavır, düzen politikasını bilince çıkarmak, bu tür yapay alanların dışına çıkabilmek, sınıfa sendikal alanının dışından seslenmeyi ısrarla sürdürebilmektir.

Bir kez daha ve altını çizerek vurgulamak gerekir ki, ciddi bir düzendışı odağın bulunmaması ve sınıf içinde devrim güçlerine karşı süregiden güvensizlik, bugün düzenin sahip olduğu en büyük avantajdır.

Düzen bu avantajından yararlanarak, sınıf içinde sendika bürokrasisinin etkinliğini yeniden kuvvetlendirmeye çalışmaktadır.

Dolayısıyla komünistler de politikalarını bu gerçeğin bilince çıkarılması temelinde oluşturabilmelidirler. Bizler açısından sorun, hiç bir şekilde sendikal alanda oluşturulan yapay ikilemlere sıkışıp kalmak, bu alanda taraf olmak değildir. Tersine bugün, tüm kanatlarıyla sendikal bürokrasinin teşhirini yükseltmek, onun düzene olan bağlılığını göstermek son derece temel bir görevdir. DİSK ve Türk-İş bürokrasisi arasında hiç bir niteliksel farklılık yoktur.

Komünistler açısından temel sorun, sınıfın devrimci güçlerine olan güvensizliğini kırmak, daha ileri bir örgütsel yapıya sıçrama konusundaki tereddütünü aşmaktır.

Bu ise, sınıf içinde parti ve sosyalizm propagandasını yaygınlaştırmak ama daha önemlisi, sınıf gerçeğini ve ihtiyaçlarını kavrayan politikalarla sınıf hareketine sistemli bir müdahale gücü gösterebilmekle olasıdır.

Biz Ekimci komünistler, dikkatimizi ve enerjimizi, politika üreten, gündeme gerekli hız ve etkinlikle müdahale eden bir örgütsel yapıyı inşa etmek, partiye büyümek sorununda yoğunlaştırmak sorumluluğuyla yüzyüzeyiz.

EKİM

1 Nisan 1993 EKİM 9

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN! Sayı:55 , Nisan 1992

Kürt Hareketi Yol Ayrımında

Perspektif ve Sorumluluk

Bugünün burjuva siyaset sahnesi çok partili fakat tek programlıdır. Tüm burjuva siyasal partiler her zaman için kapitalist düzenin temel çıkarları üzerinde birleşirler. Fakat bugünün Türkiyesinde sözkonusu olan, bu genel olgudan farklı, kendine özgü bir durumdur. Burjuva siyasal partiler, şu içinde bulunduğumuz evrede, yalnızca düzenin temel çıkarları üzerinde değil, fakat taktik ihtiyaçları ve buna uygun düşen politikalar demeti üzerinde de hemfikirdirler. Üslup ve uygulama yöntemine ilişkin olarak aralarında hala ufak tefek farklılıklar olmakla birlikte, izledikleri politikalar temelde aynıdır.

Düşünün ki, "ortanın sağı" DYP ile "ortanın solu" SHP, partiler arası sıradan çıkar çekişmeleri dışında, temel iç ve dış politikalar üzerinde şu an için son derece uyumlu bir koalisyon hükümeti oluşturmaktalar. "Anamuhalefet partisi" ANAP da hükümet politikalarıyla hemfikirdir, göstermelik çıkışları "anamuhalefet" olmanın kanıksanmış gereklerindendir. Türkeş'in faşist partisi (MÇP) ise hükümetle açıkça bir işbirliği içindedir, temel meselelerde hükümete sürekli destek vermektedir. Belki bir tek Refah Partisi, kendine özgü konumuyla ve yalnızca bazı sorunlarda, bu genel uyumun bir ölçüde dışına taşabilmektedir.

Düzen cephesinin yalnızca temel sorunlarda değil aynı zamanda taktik politikalardaki bu açık tekleşmesi, 20 Ekim seçimleri sırasında net bir biçimde görülmüştü; yeni hükümetin icraat dönemi bunu ayrıca göstermektedir.

Bu olgu, bugün, uygulamada burjuvazi için önemli bir kolaylığı ve rahatlığı ifade etmekle birlikte, gerçekte düzenin sıkışıklığını anlatır. Düzen, iç alternatifi olmayan, bir tek programı ifade eden, iç ve dış politikalar demeti içine sıkışmıştır. Sosyal-demokrasinin kendine özgü kimliğinin silikleşmesi, Demirel'in basit bir eklentisine dönüşmesi, SHP'nin sürekli bir biçimde erimesi, DSP'nin MÇP'leşmesi, neticede düzenin biçimsel bir "sol kanat"tan bile yoksun kalması, bu aynı sıkışmışlığın bir ifadesidir. Sermaye düzeninin açmazları tüm partileri aynı programda eşitlemiştir.

Yine de, hemen tüm burjuva partilerinin iç ve dış politikanın bugünkü sorunları etrafındaki bu mütabakatı, şu içinde bulunduğumuz evrede, Türk burjuvazisinin önemli avantajlarından biridir. Ordu, MİT, polis, parlamento, partiler, TRT, TV şirketleri, basın, tümü birarada düzen partisini oluşturan tüm bu sermaye kurumları, şu gün için uyumlu bir çalışma içindedirler.

Öte yandan, burjuva politika sahnesindeki bu bütünleşme, düzenin özellikle biçimsel bir sol iç alternatiften yoksun kalması, orta ve uzun vadede kendisi için ciddi bir risktir. Bu riskin kısa dönemli olarak sonuçlarını göstermemesi, tümüyle devrim cephesindeki zayıflık ve dağınıklığın bir sonucudur. Devrimci hareket bugün gerçekten güçsüz, örgütsüz ve dağınıktır. Son derece elverişli olan objektif koşulları ve olanakları değerlendirememesi, bundan dolayıdır.

*

Oysa kendi cephesindeki olanakları değerlendirmeyi başarabilen Kürt devrimci hareketinin, düzen cephesindeki tüm uyumlu

politika ve tedbirlere rağmen, burjuvazi için ortaya çıkardığı önü alınmaz sorunlar ortadadır. Daha da önemlisi, Kürt devrimci hareketi kendi cephesinden başarılı bir devrimci inisiyatif gösterdiği içindir ki, sermaye partilerinin Kürt sorununda tek politikada aynileşmesi, sömürgeci rejimi Kürdistan'da siyasal bakımdan tecrit etmiştir. Yani Türk burjuvazisi için, Türkiye'de henüz bir orta vade riskini oluşturan durum, Kürdistan'da bugün gerçekleşmiş bir olgudur. Bu başarıdan dolayıdır ki, Kürt devrimci ulusal hareketi, bugün için Türk burjuvazisinin karşı karşıya bulunduğu en önemli sorundur.

Bununla birlikte, bu hareket, kendi olanaklarıyla ulaşmış bulunduğu mevcut düzeyi aşmakta bugün artık zorlanır hale gelmiştir. Bu yılın Newroz olayları bunu göstermektedir. PKK aylar boyu yeni bir sıçramadan sözetmiş, yazık ki bunu gerçekleştirememiştir. Bundan da önemlisi, olayların belirginleştirdiği gerçekler, bunu gerçekleştirmenin bugün için yeterli koşulları olmadığını da ortaya koymaktadır.

Hareketin kendini aşmada zorlandığı bir evrede, gitgide daha çok sözü edilmeye başlanan „siyasal çözüm", siyasal meşruluk kazanma amacını da içerse bile, gerçekte Kürdistan'daki devrimci birikim için çok önemli ve tehlikeli bir riskin ifadesidir. Zira "siyasal çözüm"ün muhatabı Türk burjuvazisidir. Onunla ilişkiler içinde aranacak bir "çözüm", ancak kısmi ve "düzen içi" olabilecektir. Bu, aynı zamanda, Kürt sorunu ile Türkiye devriminin kaderini birbirinden koparmak anlamına gelecektir.

Kürt sorunu kendi sınırları içine sıkışıp kaldıkça, Türkiye'nin metropollerinde Kürdistan'daki mücadele için yeni olanaklar ve ufuklar açacak bir devrimci sınıf hareketi gelişemediği sürece, Kürt devrimci ulusal hareketi her zaman için bu akibete uğrama riski ile yüzyüzedir.

Bugüne kadar devrimci bir temel üzerinde gelişen Kürt ulusal hareketinin, bugün artık önemli bir dönüm noktasına geldiğinin ciddi belirtileri vardır. Bu, hareketin ulaştığı bugünkü gelişme aşamasında, objektif bir durum olarak çıkmaktadır ortaya. Bu yol ayrımında, ya kaderini Türkiye devriminin kaderiyle daha sıkı perçinleyerek köklü ve kalıcı bir çözüm için devrimci bir mecrada derinleşmek, ya da „siyasal çözüm" adı altında düzen içi bir kısmi çözümle reformcu bir mecraya girmek alternatifleri vardır.

EKİM I. Genel Konferansı'nın Kürt sorununa ilişkin değerlendirme ve karar metninde, şu değerlendirmeye de yer verilmektedir:

"Kendi mecrasında gelişen devrimci ulusal hareket, kendi özgücüyle sorunu çözüm gündemine sokmuş bulunuyor. Ama çözüm gündemine girmek ile çözüme kavuşmak arasında her zaman önemli bir mesafe vardır. Onlarca yıldır kendini çözüm gündemine sokmuş bulunan, fakat hala çözülemediği gibi, bugün trajik bir biçimde emperyalist politikaların etki alanı haline gelen Güney Kürdistan'daki hareketin deneyimi de bunu kanıtlar. Türkiye Kürdistanı'nda sorunun kendi öz devrimci birikimiyle çözüm gündemine girmiş olması, onun kendi sınırları içinde bir çözümünün son derece güç olduğunu, asıl çözümün sömürgeci Türk burjuvazisini bir sınıf olarak tasfiyeden geçtiğini de, gitgide daha açık gösterecektir."

"Siyasal çözüm" ve bu çerçevede federasyon tartışması, basit bir siyasal manevradan ibaret değilse eğer, Kürt sorununun "kendi sınırları içinde çözümünün son derece güç olduğu"nun bir itirafıdır yalnızca. Bu, ancak Türk burjuvazisinin sınıf olarak tasfiyesiyle ulaşılacak köklü ve kalıcı bir çözümden, düzen içi kısmi ve iğreti bir çözüme eğilim göstermek anlamına gelir.

Fakat tersinden olarak, Kürt sorunu, bugün artık, gerçek ve kalıcı bir çözümün "sömürgeci Türk burjuvazisini bir sınıf olarak tasfiyeden geçtiğini", çok daha açık gösterir bir aşamaya ulaşmıştır. Ne var ki, bu tür bir çözümün önünü açmaya ulusal hareketin kendi toplumsal-siyasal olanakları yetmez. Böyle bir çözümün öncülüğünü kendi başına devrimci bir ulusal hareket değil, onu da kucaklayıp yedekleyecek yetenekte devrimci proleter bir sınıf hareketi açabilir.

Bugün Türkiye'de böyle bir devrimci siyasal sınıf hareketinin yokluğu, Kürt devrimci ulusal hareketinin açmazını derinleştirmektedir. Komünistler, devrimci ulusal ha-

reketin gelecekteki seyrinin, işlerin Türkiye'nin metropollerinde nasıl seyredeceğine sıkı sıkıya bağlı olduğunu bugüne kadar bir çok vesileyle yinelediler. Eğer devrimci bir işçi hareketi gelişmezse, burjuvazinin karşısına öncü devrimci bir kuvvet olarak dikilmeyi başaramazsa, bu çerçevede, devrimci ulusal harekete dolaylı ve dolaysız yeterli desteği sunamazsa, böyle bir durumda, devrimci ulusal hareket, ihtiyacı olan desteği Kürt mülk sahibi sınıflarla uzlaşarak elde etmeye çalışacak, bu ise onu Kürt mülk sahibi sınıfları üzerinden Türk burjuvazisiyle uzlaşmaya itecektir, dediler.

Olayların bugün hala karmaşık ve çelişik akan seyri, bu arada, yukarıda tanımladığımız kaygıları doğrular belirtiler de taşımaktadır. Bu belirtiler son Newroz olayları sonrasında özellikle farkedilebilmektedir.

Kürt devrimci ulusal hareketinin yalnızlıktan doğan açmazlarını gitgide daha iyi anlayan Türk burjuvazisi de, hareketi ezmek için gösterdiği tüm çabalara rağmen, aynı zamanda, onu bir uzlaşma çizgisinde ehlileştirebilmenin olanaklarını da gitgide daha çok yoklamaktadır. Emperyalist çevreler de Türk burjuvazisine bunu telkin etmektedirler.

Eğer ulusal hareketin ideolojik konumu, toplumsal-siyasal karakteri ve dolayısıyla devrimciliğinin tarihsel sınırları konusunda bir hayal taşınmıyorsa, bugüne kadar onun, kendi konumundan yapabileceklerinin azamisini yaptığına da kuşku duymamak gerekir.

Bundan ötesi onun değil, fakat bir bütün olarak Türkiyeli komünistlerin ve devrimcilerin tarihsel sorumluluğudur. Devrimci ulusal hareketin tarihsel ve toplumsal-siyasal sınırlılığını ortaya koymak, zaaflarını ve tutarsızlıklarını sürekli bir biçimde eleştirmek tartışma götürmez bir hak ve görev olmakla birlikte, bu noktadan öteye, onun gösterebileceği tutarsızlıklara ne şaşmak, ne öfkelenmek gerekir. Bu, sürecin tutarlı bir doğrultuda seyretmesini ondan beklemek olur. Böyle beklentileri olanlar, kendi konumları ve misyonları, bundan kaynaklanan iddiaları konusunda büyük bir tutarsızlık içindedirler; ve dahası, ulusal hareketin kimliğine, bu kimliğin olanaklarına ilişkin olarak, dayanaksız hayaller içindedirler

*

Komünistlerin kendi bağımsız tarihsel amaçları, bundan kaynaklanan görev ve sorumlulukları vardır. Bu görev ve sorumluluklar, şu veya bu özel sorundan bağımsız, bir geniş çerçeve oluştururlar. Kürt sorununun kaynaklanan sorumluluklarına da ancak bu genel çerçeveden bakabilirler.

Türkiye'nin bugünkü tarihsel ortamının sunduğu geniş olanaklara rağmen, kendi devrimci siyasal sınıf hareketini geliştirmede henüz anlamlı sayılabilecek bir adım atmayı başaramamış olmak, komünist hareketin en temel zaafını oluşturmaktadır. Komünist hareket, kendi temel zaafını gidermeden, kendi politikalarının toplumsal temeli ve taşıyıcı olarak işçi sınıfı içinde bir güç olmadan, kendi dışındaki zaaflara da hiç bir ciddi ve sonuç yaratıcı müdahalede bulunamaz. Bu Kürt sorunu sözkonusu olduğunda, özellikle geçerlidir.

Bugünün Türkiye'sinin sunduğu nesnel olanaklar karşısında, görev ve sorumluluk, genel olarak devrimci hareketin değil, fakat özellikle ve öncelikle komünistlerin omuzlarındadır. Ciddi bir toparlanmanın önünü ancak onlar açabilirler.

Tüm güç ve olanaklarıyla, düzen partisi karşısında devrim partisini oluşturan Türkiye devrimci hareketini, yaşamakta olduğu bugünkü kısırlığı ve çözümsüzlüğünden kurtarmak, ilerlemesinin yolunu açmak da, bu görev ve sorumluluğun kapsamındadır. Nedir ki, tam da bunda başarılı olabilmek için, devrimci parti ve grupların bugün artık olağanlaşmış, kendileri de dahil herkes tarafından kanıksanır hale gelmiş sıradanlığından kurtulmak gerekir.

İdeolojik, politik, örgütsel, pratik tüm alanlarda, devrimci bir sınıf partisine doğru büyümeye götürecek bir perspektif ve çaba içinde olmak bir zorunluluktur.

Komünistler, kendi görev ve sorumluluklarına bunun bilinciyle yaklaşmak zorundadır.

EKİM

EKİM I. Genel Konferansı

Değerlendirme ve Kararlar

PKK üzerine değerlendirme

Tarihsel önemde bir siyasal başarının onurunu taşıyan PKK'nın ideolojik konumuna da buradan yaklaşmak gerekir. PKK kendini marksist-leninist olarak görmekte, sosyalizme bağlılığını bildirmekte, kendini Kürdistan işçi sınıfının politik öncüsü olarak tanımlamaktadır. Tartışmasız olan devrimci kimlik temeli üzerinde, tüm bu iddialar içtenlikli olabilir ve öyledir de. Ne var ki, modern sınıfların oluştuğu, bu çerçevede sosyalizm sorununun gündeme girdiği ve tüm milliyetlerden işçi sınıfının organik bir bütün oluşturduğu bir toplumda, ulusal özlemleri, istemleri ve hareketi eksen alan bir „dava" içinde kendini anlamlandırmayı tercih eden bir parti için, tüm bu iddialar nesnel bir içerikten yoksundurlar. PKK'nın Marksizm-Leninizmden etkilendiği, ondan ideolojik olarak yararlandığı, sosyalizme yakınlık duyduğu bir gerçektir. Bu PKK'nın dün yönelmek istediği, bugün ise dayandığı yoksul köylülük tabanıyla, bu toplumsal tabanın sosyalizme yakınlığı ile de sıkı sıkıya bağlantılıdır.

Yine de PKK, objektif konumuyla ve amaçlarıyla ele alındığında, ne marksist-leninisttir, ne de proleter öncü. Bu ikinci iddia özellikle dayanaktan yoksundur. Zira klasik bir tanımlamayla benzerlik kurarak söylersek, PKK, sosyalizm ile milliyetçiliğin ideolojik etkilerini içiçe taşıyan Kürt devrimci aydınları ile Kürt yoksul köylülüğünün cisimleşmiş politik birliğidir. Öznel ve politik planda sosyalizme yakınlığına rağmen, nesnel toplumsal zemini (yoksul köylülük) ve siyasal ekseni (ulusal hareket), ideolojik-politik bakımdan sosyalizm anlayışını bozup bulandırmaktadır. PKK'nın siyasal başarısı, onun marksist-leninist kimliğinin değil, fakat Kürt ulusal devrimci birikimini en iyi değerlendiren ve en başarılı harekete geçiren yurtsever devrimci kimliğinin bir kanıtı sayılmalıdır. Milliyetçilik ve sosyalizm, PKK'nın ideolojik tercihler bakımından içine sıkıştığı açmazın kutuplarıdır. PKK bir anlamda sosyalisttir; fakat onun sosyalizmi, milliyetçi prizmadan kırılarak oluşan bir tür milliyetçi küçük-burjuva sosyalizmidir. Bu nedenledir ki, Iraklı bir Kürt köylüsüyle ya da Suriyeli bir Kürt küçük-burjuvasıyla birleşmek, bir Türk işçisiyle birleşmekten daha anlamlı olabilmektedir. „Dar sınıfsal bakış açısının terkedilmesi" gerektiğine ilişkin çağrı, genel „insanlık sorunları"na „dar sınıf bakış açısı"yla karşı karşıya getirilerek yapılan özel vurgu, ulusal kültüre tutkunluk, dine yaklaşım, tüm bunlar bir „ulusal dava" etrafında kendini ifade etmenin ve bir ulusal hareketin ideolojik-politik temsilcisi olabilme kaygısının yarattığı zorunlu ve anlaşılır sonuçlardır.

Komünistler PKK'nın yürüttüğü bütünüyle haklı, meşru ve devrimci savaşımı kararlılıkla desteklemeli, fakat onun ideolojik kimliği ve bu kimlik çerçevesinde temsil ettiği hareketin tarihsel sınırlılığı konusunda herhangi bir hayale kapılmamalı, bu hayallerin özellikle Kürt işçileri üzerindeki ideolojik etkisine karşı aynı kararlılıkla mücadele etmelidirler. Sosyalizm uygulamalarının bugün bir başarısızlık olarak ortada duran sonuçları ile sosyalizm bayrağı altında gelişen milli kurtuluş hareketlerinin tarihsel deneyimi, bu alanda özellikle bir hassasiyet gerektirmektedir. Ulusal çıkarlar kaygısı, ulusal dar görüşlülük, milliyetçilik, sosyalizm pratiğinin belli başlı zaafları arasında yeralmaktadırlar.

EKİM I. Genel Konferansı, Değerlendirme ve Kararlar, s.199-200, Eksen Yayıncılık.

Sınıf hareketine sendika bürokrasisi tuzağı

İşçi hareketi Ocak '91 tarihinden bu yana arayışın ve yorgunluğun durgunluğunu yaşıyor. Sınıf hareketinin yaşadığı durgunlukta, kuşkusuz geçmiş yıllarda kaybetmiş olduğu hakların bir bölümünü geri alması bir faktördür. Yine bu durgunluğu besleyen bir başka önemli faktör, DYP-SHP koalisyonu aracılığıyla düzenin yaratmayı başardığı beklenti havasıdır. Bir üçüncü önemli faktör olarak da Körfez savaşını izleyen dönemde sermayenin toplu tensikatları etkin bir biçimde kullanmaya başlamasını sayabiliriz.

Ne var ki, yine de tüm bu etmenlerin, kendi başlarına sınıf hareketini uzun bir süre dizginlemeyi başarabilecekleri söylenemez. Sınıf hareketinde yeni bir canlanmanın ilk belirtilerinin görüldüğü bugün, sürecin bu etmenleri tek tek boşa çıkardığı çok daha net olarak görülmektedir.

Sınıfın eylemlilik konusundaki tereddütünün bir diğer nedeni var ki, diğerlerinin gölgesinde kalan, henüz açık biçimler altında görülmeyen bu etmen, yine de biz komünistler açısından daha bugünden büyük bir önem taşıyor. İşçi sınıfının kendi eylemini ileri düzeylere sıçratmak için daha ileri, düzen dışı politik-örgütsel kanalları bulamaması... Bu nedenle de her geçen gün daha büyük bir sıkışmışlık ve çaresizlikle yüzyüze kalması...

Smıf hareketi ne durumda?

'81'de başlayan eylem sürecinin doruğu Zonguldak madenci eylemleri, aynı zamanda harekette bugüne dek süren ivme düşüşünün de başlangıç noktası oldu. Ne var ki, sınıf hareketindeki genel durgunluğa karşın, o tarihten bugüne yine de pek çok eylemlilik yaşandı. Bu eylemlerin, '87-90 dönemi eylemliliklerinden iki önemli farklılığı vardı. Bir kez, bu eylemler genel değil mevzi eylemlerdi. Dolayısıyla yığınsallık ve yaygınlık açısından '87-90'a nazaran daha geriydi. İkinci olarak, işten atılmalara tepki biçiminde gelişenler başta olmak üzere bu eylemlerin diğer bir ayırıcı özelliği, eylem biçimleri açısından '87-90'a göre daha ileri olmalarıydı. Cam Ambalaj'la başlayan, Paşabahçe ile devam eden ve en son örneği Packard'da görülen yeni bir olgu görünüyordu eylemlerde. Fabrika işgalleri...

Eylemlerin mevzi olmaları, yalnızlıklarını anlatıyordu. Yalnızlıkları ise yenilgilerini... Paşabahçe örneğini bir yana bırakırsak (ki o da sönük bir başarıdır) bu eylemlerin hemen tümü yenilgiyle sonuçlandı. Bu yenilgiler bir yandan sınıf içinde moral bozukluğuna ve güvensizliğe yol açarken, diğer yandan da mevzi eylemlerden uzaklaşma eğilimini doğurdu. Sınıf içinde genel-kitlesel eylemlilik isteği yoğunlaşmaya başladı. Bu isteğin en somut göstergesi ise, yakın dönemde genel grev sloganının yeniden güncelleşmesidir.

Ne var ki bugün sınıf hareketini belirleyen yalnızca genel ve daha militan bir eylem isteği değildir. Bu genel ve militan eylem isteği, sınıfın düzeniçi güçlere karşı artan güvensizliğinden kuvvet kazanıyorsa; sınıfın bu eylem isteğine rağmen, eylem konusunda hissedilir bir tereddüt içinde olması da, sınıfın devrim güçlerine karşı duyduğu güvensizlikten beslenmektedir.

Bu nedenle, sınıf hareketinin bugünkü konjonktürünü belirleyen temel özellikleri, „güvensizlik" genel başlığı altında toplamak mümkündür. Düzen partilerine güvensizlik, sendika bürokrasisine güvensizlik... Ve bizler açısından çok daha önemlisi devrim güçlerine karşı da bir güvensizlik...

Sınıfın devrim güçlerine karşı güvensizliğinde 12 Eylül yenilgisinin, eski sosyalist ülkelerdeki çöküşün ve burjuva ideolojisinin etkilerinin kuşkusuz ki önemli payları vardır. Ama bunların tümünden çok daha önemli bir neden daha var; sınıf hareketine, sınıf gerçekliğini ve ihtiyaçlarını kavrama temelinde sürekli, sistemli ve ısrarlı bir siyasal müdahale kapasitesi gösteren bir siyasal odağın bulunmaması... Ki bu faktör, diğer faktörlerin de etkisini ağırlaştırmaktadır. Sınıfın düzenden uzaklaşırken aynı ya da yakın bir hızla devrime yaklaşamamasının ardında da bu faktör, sınıfın devrim güçlerine duyduğu güvensizlik vardır. Böyle olduğu içindir ki, sınıf içindeki „güvensizlik" duygusu her geçen gün yerini „çıkışsızlık" ruh haline bırakmaktadır...

Düzen cephesinde planlar

Düzenin, sınıf hareketindeki bu temel zayıflığı uzun bir süredir bilince çıkarmış olduğu kesindir. Bizim „öncüsüzleştirme" adını verdiğimiz düzen politikası, tümüyle bu olgu üzerine, sınıfla devrim güçleri arasındaki uzaklık üzerine oturmaktadır. Öncüsüzleştirme politikası temelde sınıfla öncünün, sınıfla Kürt ulusal mücadelesinin birleşme kanallarını tıkamayı amaçlamaktadır. Burjuvazinin tüm çabası ülkedeki „içsavaş"ın boyutlanmasını önlemeye dönüktür.

Bugün içsavaşın boyutlanmasını engellemek demek, herşeyden önce sınıfın eylemlilik düzeyini geriletmek, dolayısıyla onu daha geri örgütsel biçimlerle yetinmeye zorlamak demektir. Düzen açısından bu amaca ulaşabilmek, sınıfın devrim güçlerine duyduğu güvensizliği pekiştirmek suretiyle „çıkışsızlık" ruhhalini yaygınlaştırabilmekle mümkündür. Zira burjuvazi, sınıfı düzen içine itelemek açısından en büyük avantajının, sınıfın devrim güçlerine güvensizliği olduğunun farkındadır. Bu nedenle de politikası bu güvensizliği derinleştirmek ve ihtilalci partiye büyümek konusunda tereddüt gösteren sınıfı, bu noktadan geriye, yeniden düzeniçi kanallara zorlamak üzerine oturmaktadır.

Bu politikayı yalnızca terörle sürdürmemektedir. Sürdürmesi de mümkün değildir. Aynı zamanda yıpranmış düzeniçi kanallara çeşitli kozmetik müdahaleler yapılmakta, bunlara mümkün olduğunca yeni ve daha az yıpranmış olanları eklenmeye çalışılmaktadır.

Ekim'in *„Düzeniçi Seçenek Arayışı"* başlıklı başyazısında, burjuvazinin bu yöndeki arayışlarına işaret edilmişti. Orada, düzenin daha bugünden antikapitalist olmayan, misak-ı millici bir „sınıf partisi" yaratmanın hesaplarını yaptığı vurgulanmıştı.

Ama yalnızca bu değil, belki de bundan öncelikli olarak burjuvazi, sınıf içinde yeniden sendika bürokrasisinin itibarını ve dolayısıyla denetimini kuvvetlendirmeye çalışacaktır.

Neden sendika bürokrasisi?

Nedeni aslında son derece açık. Çünkü, sendika bürokrasisi bütün kanallarıyla devletle bütünleşmiş durumdadır. Ayrıca, bugün hayli zorlanıyor olsa da, sendika bürokrasinin geçen süreçte sınıf hareketini dizginlemekte hayli başarılı olduğu da tartışma götürmez bir gerçektir.

Türk-İş bürokrasisi başlangıçtan bugüne, sınıf içinde, devletin ve ABD'nin ajanı rolüyle çalışmıştır. Türk-İş bürokrasisinin devletle ne denli içli dışlı olduğunu, kaşarlanmış sendika bürokrati, eski Türk-İş başkanı ğ. Yılmaz'ın şu sözlerinden daha çarpıcı anlatabilmek hayli güçtür.

„Bu sistemin iki kurumsal güvencesi vardır. Birisi Türkiye Cumhuriyeti ordusu, diğeri Türk-İş'tir."

Geçen süreç, sistemin bu iki kurumsal güvencesini de yıprattı. 12 Eylül döneminde, işçi sınıfına yönelen her saldırıyı uysal bir köle ruh hali içinde onaylayan Türk-İş, faşist diktatörlüğün kukla hükümetine bakan vermekle kalmadı, faşist '82 Anayasasının kabulü için yürütülen „evet" kampanyasının baş aktörlerinden biri de oldu.

Mevki düşkünü, yolsuzluk uzmanı bu çıkar şebekesi, zaten hiç bir dönemde sınıfla ciddi bir „gönül bağı" kuramamıştı. Buna karşın ithal ikameciliğin „nimetleri" ve katakul ilişkilerindeki ustalıkları sayesinde uzun bir dönem konumlarını koruyabilmişlerdi. Ne var ki, sermayenin „en düşük ücret" politikasını dayatmaya başlamasından bu yana, sendika bürokrasisi açısından „kolay sendikacılık" dönemi kapanmaya başladı.

Gelinen yerde artık, sendika bürokrasisinin en sıradan ekonomik haklar açısından dahi hareket serbestisi son derece sınırlıdır. Son sözleşme döneminde işsizlik, özelleştirme, taşeronlaştırma vb. konularda sermaye karşısındaki kişiliksiz pozisyonları, bu temel gerçekle son derece ilgilidir. İşçiler, işsizliğe, özelleştirmeye, taşeronlaştırmaya hayır diye haykırırken; patronlar ve patronların devleti daha çok işsizlik, daha çok özelleştirme ve taşeronlaştırma istemektedir. Sendika bürokrasisi tüm esneklik yeteneğine rağmen, bu iki keskin uç arasında, kimin hizmetkarı ise onun, sermayenin sesine kulak vermektedir.

Sonuçta, sendika bürokrasisi devletle içiçeliğini ne denli açığa vurursa, sınıfın sendika bürokrasine güvensizliği daha çok derinleşmektedir.

*

Düzenin kendi çıkarları açısından sınıfı sendika bürokrasisine bağlamak istemesinin nedeni açıktır. Düzen açısından sorun, sendika bürokrasisinden kopmaya başlayan sınıfın yeniden nasıl, hangi araçlarla sendika bürokrasisinin denetimine sokulacağı noktasında düğümleniyordu. Gelişmeler, bu sorunun cevabının da düzen cephesinede netleştirilmiş olduğunu göstermektedir.

Tüm enerjisini harcamasına karşın Kürt ulusal uyanışı ile baş edemeyen düzen, radikalleşen ve „yedek gücü"nü de hazır bulan bir işçi hareketinin

ne anlama geleceğini biliyor; bundan derin bir korku duyuyor. Ne var ki bu korku, bugün, sınıfla devrim güçleri arasındaki kopukluğun yarattığı „umut" ile dengeleniyor.

Burjuvazi, ileri gidemeyen, ileri gitmek için politik-örgütsel kanallar bulamayan bir hareketin, bir noktadan sonra gerileyeceğini, gerilemese bile ezilmeye müsait olacağını biliyor.

Duraksayan, ileriye gidemeyen sınıf hareketi, önüne kurulan yeni sendikal tuzakların kıskacına düşmeye de yatkın olacaktır.

Yenilenen Türk-İş, parlatılan DİSK

16. Türk-İş Kongresi'nde, ilk kez bir yönetimin seçimle değiştirilmesi, değişim grubunun yönetime gelmesi ancak bu çerçevede yerli yerine oturtulabilir. „Değişim" kuşkusuz özde değil biçimdedir. Ne var ki bu „değişim"in önemsiz olduğu anlamına gelmez. Hiç kimse, „24 ilke" ile ve „partiler üstü sendikacılık" anlayışıyla simgelenen geleneksel Türk-İş politikasından, „sınıf mücadelesi"nden sözeden, Kürt raporları hazırlayan bir Türk-İş politikasına geçişin „basit" bir olay olduğunu düşünmemelidir. 16. Türk-İş Kongresi, sınıfı yeniden sendika bürokrasisinin hizasına çekme operasyonunun bir örneğidir.

Bu operasyonun bir başka örneği daha var; inandırıcılığı, dolayısıyla da etkisi muhtemelen daha da kuvvetli olabilecek bir örnek: DİSK.

Adında „devrimci"lik, dilinde „sosyalist"lik olan bu sendika, sınıf içinde sendika bürokrasisine karşı güvensizliğin genelleştiği, Türk-İş bürokrasisinin önemli ölçüde yıprandığı bir dönemde yeniden örgütlenme faaliyetine başladı.

DİSK, işçi eylemlerine karşı derin bir suskunluğa gömülen basının büyük bir ilgisi eşliğinde ve son derece pürüzsüz bir ortamda örgütlenme çalışmalarını sürdürmektedir. DİSK'e karşı düzen cephesindeki bu „anlayış"ın, sınıfın bu doğrultudaki basıncından kaynaklandığını iddia etmek mümkün değildir. Tersine DİSK, sınıf geneli açısından „sendikal umut" olarak değerlendirilmekten uzaktır. Yine de buna karşın gündemde sıcaklığı gittikçe artan bir DİSK sorunu vardır.

Tüm göstergeler DİSK'in bir düzen politikası olarak, sınıfı yeniden sendikal cendereye hapsedebilmek amacıyla gündeme getirildiğini ortaya koymaktadır.

DİSK, düzen açısından korkulacak bir sendikal yapı değildir artık. Zira geçen süreçte DİSK bürokrasisi her açıdan düzenle tam bir bütünleşme yaşamıştır. Bu bütünleşme yalnızca ideolojik planda da değildir. Bugünkü DİSK yöneticilerinin pek çoğu artık „işveren" olmuştur. DİSK bürokrasisinin düzenle bütünleşme hevesi o denli fazladır ki, bu bürokratlar DİSK'in başına çöreklendiklerinde ilk yaptıkları işler; DİSK'in malvarlığını talan etmek, bir banka kurma kararı almak ve düzene yaltaklanmanın kötü bir örneği olmakla ünlü, her satırında „DİSK düzene sadıktır" mesajını vermeye özen gösterilen „Ören Tezleri"ni yayınlamak oldu. Ardından ise DİSK, TÜSİAD'ın „Sosyal Ekonomik Konsey" önerisine ilk olumlu yanıt veren işçi örgütü sıfatını kazandı. „Sosyal Ekonomik Konsey"in işçi ve emekçileri „toplumsal uzlaşma" bayrağı altında düzene bağlamak amacıyla önerildiği düşünülürse, DİSK bürokrasisinin sermayeye hizmet vermeye ne denli hevesli olduğu daha iyi anlaşılabilir, vb.

İşte böylesi bir DİSK'in, Türk-İş bürokrasisinin hayli yıprandığı, sınıfla sendika bürokrasisi arasındaki bağların iyiden iyiye gevşediği bir dönemde, düzen açısından son derece elverişli bir sendikal sübap olarak değerlendirilmesinde şaşılacak bir durum yoktur. Düzen, adında „devrimcilik", geçmişinde mücadele geleneği olan ve nispeten yıpranmamış böylesi bir „seçenek" aracılığıyla, sınıf içinde sendika bürokrasisinin (dolayısıyla kendisinin) egemenliğini kuvvetlendirebileceğini düşünmektedir.

Bugünkü DİSK 1960'lı yıllarda olduğu gibi sınıf mücadelesinin örgütsel ürünü ve simgesi değildir. Tersine, bugün o, düzenin sınıf mücadelesine dışardan dayatmaya çalıştığı bir düzeniçi kanaldır. Bugünkü DİSK, bir düzen politikasıdır.

Yenilenen Türk-İş ve parlatılan DİSK bir düzen politikasıdır. Düzenin bunlardan beklediği işlev, sendika bürokrasisinin sınıf üzerindeki otoritesini yeniden kuvvetlendirmek ve sınıf hareketini bölmektir.

Düzen açısından DİSK, bu politikanın inandırıcılık ve etki derecesi açısından Türk-İş'e göre daha cazip bir aracıdır. Üstelik, DİSK'i umut haline getirmek isteyen düzen, öyle görülüyor ki, küçük burjuva reformizminden ve bazı devrimci yapılardan da destek bulacaktır.

Bu grup ve çevreler „DİSK'e katıl" politikalarını ne denli yaldızlı, keskin ve parlak sözcüklerle takdim ederlerse etsinler; gerçekte amaç ve perspektifleri DİSK'in birkaç şubesini „ele geçirmek"le sınırlıdır. Bu, kimseye „politika üretme" oyununun

(Devamı s.8'de)

Başarmak için daha çok çaba!

Olağanüstü konferansımızdan bu yana yaklaşık 3 ayı geride bırakmış bulunuyoruz. Yeniden yapılanma ve yeni dönemi kazanma şiarıyla işe koyulduğumuz bu kısacık süreçte atılan adımlar, hareketimizin gelişme dinamizmi ve potansiyel imkanları açısından önemli veriler sunmaktadır. Üstelik henüz tüm imkanların yeterince harekete geçirilemediği de bir gerçektir. Zaaflardan arınarak ve yetersizlikleri giderecek bir çalışma temposu ortaya koyarak, kaybedilen sürecin kayıplarını telafi edecek, gelecek dönemi kazanacak ve az zamanda büyük mesafeler alabilecek bir gelişme dinamizmi ve potansiyeline sahip olduğumuz gerçeği bugün daha iyi görülebiliyor.

Son birbuçuk-iki yılımız tasfiyeci dalganın basıncı altında ve büyük ölçüde bu basıncı göğüsleme, kazanılan mevzileri koruma ve tasfiyeci rüzgarı boşa çıkarma çabasıyla geçti. Hareketimiz bu nedenle asli görev sorumluluklarının hakkını veremedi.

Tasfiyeci cereyanı göğüsleme ve içimizdeki tasfiyeci zehiri dışa akıtma çabası harekete yeni güç ve imkanlar yarattı; ideolojik-politik kavrayış birliğini güçlendirdi. Gelişmemizi ve ilerlememizi sınırlayan ayakbağlarımız çözüldü. İddia ve hırsta bir yenilenme yaşandı. Olağanüstü konferanstan bu yana geçen kısacık sürece bakıldığında, sözkonusu güç ve imkanların ilk işaretlerini görmek mümkün.

Henüz sorunların tümüyle geride kalmadığı, bütün güçlüklerin aşılmadığı, gelişmemizi engelleyen önemli faktör ve olanaksızlıkların olduğu kesin. Ama kesin olan şudur: „Buz kırılmış, yol açılmıştır!" İlk adımlarımız sonraki daha büyük adımların habercisidir.

Tasfiyeci cereyanın hareketimiz saflarında etkisini gösterdiği dönem, iç tahribatın da yaşandığı süreçtir. Bu sürecin etkilerinden henüz yeni yeni sıyrılan hareketimiz, yalnızca güçlerimizin olduğu kentlerde değil, aynı zamanda olağanüstü konferans öncesi süreçte örgütsel yapının tümden dağıldığı Ankara ve İzmir gibi kentlerde de yeniden toparlanma ve yapılanma sürecine girdi. Bu alanlar hızla toparlanıyor ve Newroz faaliyetinde görüldüğü üzere umut verici gelişmelerin ilk ciddi işaretlerini veriyor. Adana sınıfla organik bağları geliştirme imkan ve potansiyelimizin yoğun olduğu sanayi kentlerinden biridir. İstanbul açısından gelişmeler umut vericidir. Genel politik etkinlik kapasitesi olarak illegal temele dayalı faaliyetin giderek rayına oturduğu, istikrara kavuşma gücü kazanmaya başlayan temel çalışma alanlardından biri durumundadır. Daha da önemlisi, dün perspektif olarak yabancısı olmadığımız halde zayıf ve yetersiz kaldığımız somut alan çalışmasında ilk ciddi adımlarımızı atmış bulunuyoruz. Kağıthane Belediye, Packard, Polisan, Derby, Erka'ya yönelik yürütülen faaliyet, yalnızca ilk adımlar olmak üzere anlamlıdır. "Sosyalist Kamu Çalışanları" toparlanma sürecini, kendi alanında politik etkinlik geliştirme çabasıyla birleştiriyor. Enerjisini giderek daha çok hareketin ihtiyaçlarına kanalize eden gençlik, yeni dönemde atılım yapmanın hazırlıklarını yapıyor. Gençlik alanında gitgide daha belirgin hale gelen genel önderlik ve politik etkinlik boşluğu, bu atılımı daha da acil hale getiriyor.

Ve bugün hareketimizin önünde yeni bazı illerde faaliyet olanakları yaratma hedefi var.

*

Sermaye düzeni hükümetinin çalışan kesimi aldatarak oyalama taktiği, vaadedilen 500 günün ardından gerçeklere çarparak tuz-buz oluyor. Başta işçi sınıfı olmak üzere, tüm çalışanlarda düzene ve hükümete karşı hoşnutsuzluk ve öfke birikiyor. İşçi sınıfının kazanımlarına yönelik hak gaspları, yoğunlaşan sömürü, sendikasızlaştırma, toplu işçi kıyımları vb. saldırılar karşısında sendika bürokrasisinin patrona ve sermaye iktidarına sunduğu destek, işçi sınıfında sendika bürokrasisine karşı da yoğun bir nefrete yolaçıyor. Bu gerçeklik üzerinden işçi sınıfı hareketine bakıldığında, hareketin yeni dönemde yeni arayışlara gireceği kesindir. Nitekim bunun ilk işaretleri bazı işkollarında görülüyor. Düzenin sendika bürokratları aracılığıyla Türk-İş içindeki manevraları, işçi partisi tartışmaları, DİSK'i bir "alternatif" olarak sunma gayretleri, arayışlara yeni kanallar açma ve hareketi düzen sınırları içinde bloke etme taktikleridir.

Sol hareketin büyük bir kesimi faaliyetini artık yalnızca legal dergi bürolarıyla sınırlamış bulunuyor. Dergi sayfalarındaki iddialı yazılara rağmen, sol grupların çok büyük bölümü, legal dergi büroları da olmasa, varlıkları ve yoklukları farkedilmeyecek durumdadır. Devrimci Sol dışta tutu-

lursa, bir-ikisinin zayıf kalan ve ancak dönemsel görülebilen çabaları, ihtilalci devrimci kanalın bugün için boş olduğu gerçeğini değiştirmiyor. Dağınık ve örgütsüz kalan devrimci potansiyel sınırlanmış bir çaba ve atalet içinde bulunmaktadır.

Nesnel imkanlar ile öznel faktör arasındaki uçurum, düzenin çözümsüzlüğü ve çözümü terör ve saldırıları artırmada bulması, işçi hareketi ve emekçi kesimdeki potansiyel imkanlar, Kürt hareketindeki gelişmeler, sol hareketin durumu, tüm bunlar, ihtilalci komünist hareketin sorumluluk çerçevesini ortaya koyuyor: Yaşanan önderlik boşluğunu doldurmak, partiyi ve devrimi örgütlemek!

İşçi sınıfı hareketi ve toplumsal muhalefetin bugünkü imkanlarına, tarihsel ve sınıfsal perspektifle ve stratejik hedef gözetilerek bakıldığında, dev potansiyel güçlerle karşı karşıya olduğumuz görülür. İyimser olmanın ve geleceğe güvenle bakmanın bütün nesnel koşullarına sahibiz. Ne var ki, iyimser olmak ve geleceğe güvenle bakmak yeterli değil. Aslolan varolan potansiyellerin maddi güçlere dönüştürülmesi doğrultusunda bir irade ortaya koymak, her düzeydeki devrimci enerjiyi örgütlü bir tarzda harekete geçirmektir. Çözücü halkaya ulaşmak böyle mümkün hale gelecektir.

Güçler ve görevler arasındaki orantısızlık bugün için bir gerçeklik olsa bile, komünist hareketin ve hareketin örgütlü bireyleri olarak sınıf devrimcilerinin görevinin kapsamı ideali ve ufkuyla koşullanır. İdeale ulaşmak ise temel perspektifleri her adımda gözeterek yorulmak bilmez bir hırsla yürümeyi gerektirir.

Sosyalist-siyasal mücadele, olanaksızlık ve yetersizlik üzerine yakınmacı bir mantıkla sürdürülemez. Sınıf bilinçli devrimci, olduğu kadarıyla olanakları en ileri düzeyde harekete geçiren, olanakları genişletmede yaratıcı gücünü kullanan, güçlükleri yenme ve engelleri aşma hırsıyla işe koyulandır.

İvedi görev, komünist bir siyasal odaklaşma yaratmak, mevcut tüm güçleri etkin ve militan bir tarzda seferber etmek, siyasal faaliyeti yaygın ve derinlikli bir tarzda geliştirmektir.

Genel politik faaliyeti süreklileştirmek, dönemsel yoğunlaşma pratiğini geride bırakarak sürekli ve sistemli bir etkinlik kapasitesine ulaşmak büyük önem taşımaktadır. Ancak unutulmaması gereken, genel politik faaliyeti güncel bir politik etkinlik çabasıyla birleştirerek fabrika zemininde derinleşen bir faaliyet yürütmenin aynı oranda önemli olduğudur. Güncel bir politik etkinlikle birleşen fakat fabrika zemininde derinleşmeyen bir çalışma genel kaldığı oranda sonuç alıcı da olmayacaktır. Faaliyetin iki yönünü birleştirmek, propaganda-ajitasyon çalışmasını örgütleme ve eyleme geçirme çabasıyla bütünleştirmek, bizde aksayan fakat acilen giderilmesi gereken bir sorun durumundadır.

Her somut gelişmede işçilere seslenmek büyük önem taşıyor. Devrimci propagandanın çok zayıf kaldığı, düzinelerce çıkan sol yayının sınıfın geniş kitlesi bir yana, onun ileri kesimlerine bile yeterince ulaşmadığı gerçeği gözetildiğinde, çeşitli araçlarla (bildiri, broşür, kuş, afiş, pul vs.) geniş kitlelere doğrudan seslenmek ayrı bir önem taşımaktadır.

Özellikle günceli ve somutu işleyen, kısa ve vurucu mesajlar ileten bildiriler ile işçilere zamanında ulaşmaya özen göstermeliyiz. Çağrılar, sınıftan sermaye iktidarına karşı saldırı ruhunu geliştirecek bir uslüpla yazılabilmeli ve perspektifler açık ve net, hedefler somut işlenebilmelidir. Bunu yapabilmek ise, hareketin gelişim süreçlerine ve alanların sorunlarına hakim olmayı gerektirir.

Komünist odaklaşmayı, komünist sınıf odaklaşmasına dönüştürmek, birikmiş devrimci potansiyeli proleter sınıf hareketinin ihtiyaçlarına hizmet edecek tarzda harekete geçirmek üzere etkileyip örgütlemek böylesi bir faaliyetin ürünü olabilir.

Faaliyeti yaygınlaştırmak ve derinleştirmek çabası, örgütsel yapımızı sağlamlaştırmak ve yetkinleştirmek göreviyle birlikte ele alınmalıdır. Sorunun bu iki yanının aynı zincirin birbirini tamamlayan iki halkası olduğu unutulmamalıdır.

Geneli de kucaklayan güncel bir siyasal faaliyeti süreklileştirmek, profesyonel bir çalışmayı sürdürecek tarzda örgütlenmek, örgütü yetkinleştirmek, kadroların ideolojik-politik düzeyini yükseltmek, mahalli organları ve pratik faaliyetin yürütücüsü durumundaki grupları donatmakla mümkündür. Mahalli organları ve dağıtım gruplarını teknik ve askeri donanıma kavuşturmak acilen çözüm bekleyen bir sorundur.

Zafer, iktidar hedefine dayalı politik işçi hareketinin eylemli gücüyle olanaklıysa, siyasal iktidarı elde etme mücadelesinde işçi sınıfına önderlik edecek politik genel kurmak/partiyi yaratmak, komünistlerin bilinç, atılım ruhu, cesaret, özveri ve fethetme azmine dayalı çabalarının ürünü olacaktır.

Başarmak için daha çok çaba; günün parolası budur!

Newroz'da etkin ve yaygın faaliyet

Sömürgeci burjuva iktidar düne kadar Newroz'dan ürküyor, adının anılmasına dahi tahammül edemiyordu. Kutlamaları yasaklıyor, etkinlik ve gösterilere vahşice saldırıyordu.

Bu yıl Newroz'u yasaklayamadı. Ama bu kez de ehlileştirmeye çalıştı. Burjuva basın aracılığıyla haftalar önceden "barışçıl kutlama" propaganda edildi. PKK lideri A. Öcalan'ın "ateşkes" ilanıyla birlikte ehlileştirme çabası kampanyaya dönüştürüldü. Başta Demirel olmak üzere birçok hükümet yetkilisi, TV, radyo, burjuva basın hep bir ağızdan Newroz'u "tahriklere kapılmadan", "yasal sınırlar içinde" "kutlama"ya çağırdılar. Çağrılarına uymayanlara ise tehditler savurmaktan geri durmadılar.

Düzen cephesinin bu çabaları, devrimci ulusal hareketi yasal sınırlar içine çekerek reforme etme ve bunun bir adımı olarak Newroz'u ehlileştirme politikalarının bir ifadesiydi.

EKİM olarak Newroz öncesi yoğun bir politik faaliyet örgütledik. Faaliyetimiz esas olarak İstanbul'da yoğunlaşmakla birlikte, başka bazı kentlerde de anlamlı bir tarzda sürdürüldü. Özellikle tasfiyeci sürecin bir sonucu olarak politik faaliyetimizin kesintiye uğradığı Ankara ve İzmir gibi kentlerde Newroz dönemiyle birlikte faaliyetin yeniden başlaması anlamlıydı. Yüzlerce afiş, binlerce Newroz özel sayısı, EKİM imzalı bildiri, pul, onbinlerce kuş faaliyetimizin araçları olarak kullanıldı. Tüm bu araçlarla, "Özgür ve eşit ulusların sosyalist birliği için mücadele!" çağrılarını yaygınlaştırdık. Sömürgeci burjuva iktidarın Newroz'u ehlileştirme çabasına „İsyan ateşini körükle!" çağrılarıyla karşılık verdik.

Sermaye devletinin olağanüstü önlemleri faaliyetimizi engelleyemedi. Sarı zemin üzerinde yükselen kızıl isyan ateşi, Enternasyonal Marşı'ndan alınan „İsyan ateşini körükle, Zulmü rüzgarlara savur,. Kollarının bütün gücüyle, Tavı gelen demire vur!" dörtlüğüyle süslenmiş Newroz '93 ibareli ve EKİM imzalı afiş ve pullar sokaklara renk katıyordu. Devletin kolluk kuvvetleri tüm önlemlere rağmen faaliyeti engelleyemeyince bu kez de afiş ve pulları kazıyarak etkisizleştirme yoluna gittiler.

Kuşkusuz bunda anlaşılamayacak bir durum yoktu. Ne de olsa karşımızdaki güç, burjuva sömürü düzeninin kolluk kuvvetleriydi. Mücadele çağrıları taşıyan devrimci propaganda materyallerine tahammül edememeleri doğaldı.

Ancak, doğal olmayan tuhaf bir durum da vardı. „Yeni Demokrat Gençlik" daha uygun bir yer bulamamış(!) olacak ki, yasal afişlerini ısrarla EKİM imzalı afişlerin üstüne yapıştırmıştı. Metrekarelerce duvarlar, düzen partileri ya da kurumlarınca yapılan onca afişin üstü boş duruyorken ısrarla EKİM afişlerini kapatmak! Bir devrimci için bunu anlamak gerçekten olanaksız.

Kuşkusuz böylesi bir tutumla ilk kez ve yalnızca bu arkadaşların şahsında karşılaşmıyoruz. Bundan önce de başka bazı gruplar aynı yöntemi denedi.

Yapılanların bilinçli bir çabanın ürünü olduğuna inanmak istemiyoruz. Ancak bu tür davranışların, kör bir cehaletin, küçük-burjuva kıskançlığın, basit hesapların ve küçük beyinlerin icraatı olduğu da kesindir.

Ankara'da Newroz faaliyeti

Tüm Ekimcilerin görev başında olması gerektiği bilinciyle hareket eden biz Ankara'lı Ekimciler ezilen ve katliamlarla yok edilmeye çalışılan Kürt halkının isyan günü olan Newroz'a yönelik pratik-politik faaliyetler yürütmeye çalıştık. Uzun süredir Ankara'da politik faaliyet yürütülmediğinden, bu çalışma bizim için ayrıca bir önem taşımaktaydı. Güçlerimizi Kürt halkına yönelik açık katliam girişimlerine karşı propaganda faaliyetlerine yönelttik.

Gücümüzün sınırlı olması, böylesi bir çalışmada yoldaşların ilk defa yer alması ve çalışma süresinin dar olması birçok olumsuzluğu biraraya getirdi. Bu nedenle çalışmada plansızlık ve amatörlük hakimdi. Bütün bunlara rağmen ilk grup çalışmamız olması bizde coşku ve heyecan yarattı.

Çalışmalarımızın ağırlığını Kürt ve Türk emekçilerinin yoğun olarak oturduğu bölgeler oluşturdu. Hedef seçilen bölgelerde (Dikmen vadisi, Çankaya Yıldız, Tuzluçayır, Yahyalar

ve okul olarak Hacettepe Kampüsü) afiş, bildiri ve pullama çalışmalarını gerçekleştirdik.

Bu çalışma gelecek dönemdeki faaliyetlerimiz için bir deneyim oldu. Bu deneyimde karşılaştığımız olumsuzluk ve hatalar gözönünde bulundurularak 1 Mayıs'a yönelik faaliyetlerimiz daha etkin kılınacaktır.

Biz Ankaralı Ekimciler olarak devrimin yeraltı güçlerini örgütleme ve parti güçlerine ulaşma kararlılığındayız.

Temel hedef devrim, acil sorun parti!

Ankaralı Ekimciler

İzmir çalışmasında yeni dönem

Tasfiyeci liberallerin tümüyle kendi ideolojik kavrayışı, çalışma tarzı ve örgüt anlayışının bir sonucu olarak ağır tahribata uğrayan bir bölge olmuştur İzmir.

EKİM'in ilk ortaya çıkışında belli ölçülerde ilk ilişkiler avantajına sahip bir çalışma bölgesiydi bu il. Fakat sistemli, ısrarlı, yoğunlaşmış ve dönüştürücü, EKİM'in yönelimine uygun bir faaliyet yürütmemenin neticesi başarısızlık olmuştur. Bunun nedeni, EKİM'in ortaya çıkışından beri örgütün önderliğinde yeralan ve Olağanüstü Konferansa kadar MK üyesi olan tasfiyeci liberallerin doğrudan sorumluluğunda bulunan bu alandaki varolan ve ortaya çıkan ilişki ve olanaklardan yararlanamamak, dönüştürmemektir. Öyle ki bu tasfiyecilerin itiraflarına da yansımıştır. EKİM'in daha önceki sayılarında yayınlanan belgelerinde mevcuttur.

Liberal çalışma tarzı, çarpık örgüt anlayışı, eğitimsizlik, denetimsizlik, disiplinsizlik, kendiliğindencilik, belli alanlara yoğunlaşmış isabetli ve ısrarlı çalışma yerine gevşek, sürekliliği olmayan örgüt çalışması, organ faaliyeti yerine her bir kadronun kendince bir anlayışla yürüttüğü sonuç almaktan uzak bir faaliyet... Sonuç başarısızlık ve tasfiyecilik olmuştur.

Tasfiyecilerin örgüt dışına atılması ile birlikte EKİM'in ideolojik, politik yönelimine ve örgüt anlayışına uygun sistemli, ısrarlı ve militan bir mücadelenin yürütülmesi, hata ve zaaflarımızın köklerinin kazınması, yeni dönem faaliyetimizin sağlam ve sağlıklı yürütülmesinin önkoşuludur.

Tasfiyecilik İzmir'de boşa çıkmıştır. Ekimci devrimciler EKİM örgütünün yanında saf tutmuş, sorun bir yönüyle çözülmüştür. Fakat görevler büyüklüğü ve ağırlığıyla ortada duruyor. EKİM, ideolojik çizgisine ve sınıf yönelimine uygun ihtilalci, fedakar, cüretli ve insiyatifli kadro ihtiyacını bu alandaki mücadele içerisinde yoğurarak, eğiterek ve dönüştürerek çıkaracaktır.

Eksiklikler ve yetersizlikler örgütümüzde görülen genel eksiklik ve yetersizliklerdir. İdeolojik zayıflığın yenilmesi, teorik geriliğin giderilmesi, örgütsel ve siyasal faaliyette süreklilik ve yetkinleşme, alana hakim olma, siyasi polisle mücadelede uyanıklık ve ustalık öncelikle üstesinden gelinmesi gereken sorunlardır.

İzmir'li Ekimciler belli avantajlara sahip olduğumuz bu alanda yeni bir seferberlik başlatmışlardır. Bu zor ve onurlu görevlerin altından devrimci güç ve iradeleriyle başarıyla çıkmasını bileceklerdir.

„Baharda devrimci insiyatif" çağrısı çerçevesinde bunu gerçekliğe dönüştürme çabasının ilk adımı Newroz'da yürütülen çalışma oldu. Ekimciler Newroz '93'de anlamlı ve başarılı bir çalışma yürüttüler.

İzmir'in değişik bölge ve semtlerine yapılan 200'ü aşkın büyük boy afiş ve küçük boy pullar, bildiri ve kuşlarla Newroz '93 karşılandı. 20 Mart'ta HEP tarafından düzenlenen gecede, Newroz'la ilgili 2000 adet çağrı metninin salonun her tarafına savrulması coşkulu bir ortam yarattı. Kuşlar büyük bir ilgiyle karşılandı ve elden ele dolaştı. Yürütülen bu faaliyet bölgedeki Ekimcileri de olumlu yönde etkiledi ve ataleti kırmada etkin oldu, canlı ve heyecanlı bir hava yarattı.

Newroz '93'te atılan bu adımı '93 1 Mayıs'ı ile pekiştirilecek sürekli ve ısrarlı bir siyasal faaliyetin ilk aşaması olarak değerlendiriyoruz.

Ama bu yapılanların varlığımızın duyurulmasının ötesinde anlamı olamayacağmın bilincindeyiz. Hedefimiz sınıfın ve yığınların bilincini ve örgütlülüğünü geliştirerek onların mücadelesine önderlik etmek, sosyalizm savaşına kanalize etmektir.

Siyasal gelişmelerin ve olayların hız kazandığı bir dönemde devrimci irade ve insiyatifin en ileri düzeyde ortaya konulması bilinciyle...

İzmirli Ekimciler

İTÜ'de Newroz eylemliliği

Kürt halkının baskı ve zulme karşı mücadeleyi yükselttiği ve sömürgeci devleti zor durumda bıraktığı bir dönemde, devrimci ulusal hareketi daha ileri düzeye sıçratmanın basamağına dönüştürülmesi gereken Newroz, yerini barışçıl kitle gösterilerine terk etmiştir.

Kitle gösterilerinin şehir merkezlerine kaymış bulunması ve bunlara daha etkin ve örgütlü müdahale konusunda yaşanan zayıflık, bu gösterilerin devrimci özünde bir gerilemeye yol açmış bulunuyor.

Newroz'un Pazar gününe gelmesi nedeniyle, üniversite gençliği, hafta içinde gerçekleştirmek üzere merkezi bir forumu gündemine almıştı. 16 Mart ve Halepçe katliamlarının da aynı haftaya denk gelmesi, Newroz'a hazırlanma zamanını daraltmıştır. Bu çok pratik bir engel gibi görünmekle birlikte, diğerlerine dönük de de pek birşey yapıldığından söz edilemez. Nitekim üniversitelerde 15 Mart'ta başladığımız Newroz afişlemeleri sırasında bir başka grubün faaliyetine rastlamış değiliz. Son iki gün içine sıkıştırılan bazı çalışmalar ise, gerek kullanılan araçlar, gerekse de etkisi ve yaygınlığı bakımından hayli zayıf kalmıştır.

Gençlik Örgütleri Koordinasyonu'nda yeralan beş gençlik örgütü tarafından, 19 Mart günü İTÜ öğrenci dernekleri tarafından planlanan foruma merkezi olarak katılma kararı alınmıştı. Fakat sonrasında kitleleri eyleme katmaya dönük hemen hiç çaba sarfedilmediği gibi, kararın alınma sürecine katılan grupların çoğu, kendi kitlesini taşımada dahi başarısız kaldı. Toplantıya gelmedikleri için karar sürecinin dışında kalan gençlik gruplarına sonuç iletildi, fakat onlar da kayıtsız kalmayı tercih ettiler. YDG (Yurtsever Devrimci Gençlik) ise, yapılan çağrıyı olumlu karşılamasına rağmen, eylemi birlikte örgütleme noktasında hiç bir adım atmadı.

Eylemin planlanan biçimde başlamasından kısa bir süre önce kampüsün farklı bir alanında YDG tarafından 200-250 kişilik bir kitleyle ayrı bir forumun başlatıldığını öğrendik. Bu tutumu doğru bulmamakla birlikte, her iki eylemi birleştirmenin daha anlamlı ve etkili olacağı kaygısıyla hareket ettik ve 150 kişilik kitleyle forumun yapıldığı alana doğru yürüyüşe geçtik. Yaklaşık üçyüz metrelik mesafeyi sloganlarla coşkulu bir şekilde yürüdük ve "Yaşasın Halkların Kardeşliği!" sloganıyla forum alanına girdik. Bu alandaki arkadaşlar da aynı coşku ile şiarımıza katıldılar. Alana yerleşir yerleşmez attığımız; "İşçi-Botan Elele, Özgürlüğe Sosyalizme!", "Kahrolsun Sömürgecilik, Kürtlere Özgürlük!" sloganlarına büyük bir katılım oldu

Foruma Kürtçe-Türkçe konuşmalar ve şiirlerle devam edildi. YDG'den arkadaşların konuşmalarında mücadele birlikteliğine pek değinilmedi; daha çok Newroz'un tarihi ve anlamı ve TC'nin Kürdistan'da uyguladığı vahşet ve buna karşı yürütülen mücadele anlatıldı. Diğer konuşmacılar ise sorunu sınıfsal bir bakışla ele almakta yetersiz kaldılar. Kürt ulusal hareketinin haklı mücadelesinin neden ve hangi temelde desteklenmesi gerektiğini yeterince ortaya koyamadılar; daha çok dar bir birlikte mücadele çağrısı yaptılar. Kimileri de ulusal mücadeleye bağlılıklarını teyid etmekle yetindiler.

Forumda konuşan yoldaşımız kısaca Newroz'un anlamını belirttikten sonra, Kürt halkına baskı ve zulümden başka birşey vermeyen sömürgeci devlet ile işçi ve emekçileri sömüren, en sıradan istemlerine copla, işten atmakla karşılık veren, devrimcileri, komünistleri katleden devletin aynı devlet, yani kapitalistlerin devleti olduğunu vurgulayan bir konuşma yaptı. Ve bu aynı düşmana karşı ulusal ve sınıfsal mücadelenin birbirinden koparılmayacağı, sömürgeciliğin de burjuva egemenliğe dayandığı, burjuva egemenliğin kendisine yönelinmeden kalıcı bir başarı elde edilemeyeceğini belirtti. Sözlerini "Kahrolsun Kapitalizm, Yaşasın Sosyalizm!" sloganıyla bitirdi. Ayrıca, "Kürdistan'da Faşist Katliama Son!", "Kürdistan'a Askere Gitme!", "Kürt Halkına Özgürlük, Kahrolsun Faşist Diktatörlük!", "Yaşasın Newroz, Yaşasın Sosyalizm!", "Yaşasın Ulusal Meclisimiz!", "Yaşasın Yeni Ekim Devrimimiz!", vb. sloganlar atıldı.

Sürekli gür tutulan ateşin etrafındaki kitlenin coşkusu dinmek bilmiyordu. Çevrede yoğun önlem alan çevik kuvvet ve sivil polis sürüleri müdahaleyi göze alamayarak çekildiler. Eylem tiyatro gösterisinden sonra sloganlarla noktalandı.

YDG'den arkadaşların atılan her slogana katılmamaları dikkatimizi çekti. Tarafımızdan atılan sloganlara ise giderek genel bir katılım gösterildi.

Son dönemde YDG'den arkadaşların ortak eylemliliklere katılmada olumlu bir sürece girdiklerini gözlemliyoruz. Bunu hızlandırma ve ilerletmenin yolu, birlikte hareket edebilmenin önündeki tüm zaaflardan arınmaktan geçmektedir.

D. EVRİM

Adana'da Newroz kutlamaları

Özgürlük alanlardadır!

Newroz'da "barış ve ateşkes" çağrısına devlet, kurşun, gözaltı, mahalle ve ev baskınları, kısacası terör ve yıldırma kampanyası ile cevap verdi.

Adana'da Newroz kutlamalarını engellemeye yönelik saldırılar, Mart ayının ortalarında başladı ve giderek şiddetlendi. Newroz öncesinde yapılan "operasyon", mahalle ve ev baskınlarında 100'e yakın insan gözaltına alındı. Kürtlerin yoğun olarak oturduğu semtlere yönelik saldırılar tam bir intikam saldırısına dönüştü. Mahallelerin giriş çıkışları panzerlerle tutuldu, adeta bir abluka uygulandı. Böylece kutlamalar önlenmiş olacak ve Newroz "barış ve huzur" içinde geçecekti. Dağlıoğlu, Barbaraos, Anadolu, Denizli, 19 Mayıs, Yenibey, Şakirpaşa vb. semtlere yönelik bu saldırılar Newroz'a kadar ev baskınları ve yaygın gözaltılarla devam etti.

Saldırılar cevapsız kalmadı. Terör saldırısına özgürlük saldırısı ve Newroz eylemleriyle cevap verildi. "Barış ve huzur" çağrılarının karşılığı, halayların çekildiği, sloganların atıldığı, Newroz ateşlerinin yakıldığı coşkulu ve militan devrimci eylemler oldu.

Kürt halkı çığrından çıkmış bu terör ve ablukaya rağmen, Newroz'u alanlarda onbinlerle kutladı. Hemen hemen bütün Kürt semtlerinde 7'den 70'e herkes, bütün Kürt emekçileri Newroz'u bir mücadele gününe çevirdiler. Ateşler, yürüyüşler, barikatlar, sokak ve meydanlarda binlerin katıldığı halaylar ve sloganlarla, gerçek içeriğine uygun olarak kutlanan militan bir Newroz yaşandı. Özellikle Dağlıoğlu, Yenibey, Barbaros, Anadolu ve Şakirpaşa semtlerinde yoğunlaşan Newroz gösterileri devrimci eylemin, coşku ve mücadelenin güzel ve canlı birer örneği oldular.

20 Mart akşamı başlayan ve 21 Mart günü sokak gösterileri ve yürüyüşleri ile süren eylemler, 21 Mart akşamı geç saatlere kadar devam etti. Bütün bir gün boyunca süren ve gece de devam eden bu eylemler, devlet güçlerinin panzerler eşliğinde silahlı saldırılarına rağmen durdurulamadı. Katılımı engellemeye yönelik ablukaya ve içsavaşı hatırlatan yığınağa rağmen devam etti.

Bütün kuvvetleri ile adeta "savaş"a hazırlanan devlet aslında yenilmişti. Barikatları yarmak için greyderler kullanıldı, yetmedi... Ateşleri söndürmek için itfaiye ekipleri getirildi, olmadı... "Dağılın!" tehditleri dinlenmedi... Ve "kararlı olan vatandaşlar" kurşun yağmuruna tutuldu. Özgürlük ve direniş sokakları bir kez daha kana bulandı. 4 ölü, 450-500 arası yaralı... Ağır yaralı ve komada olan 7 emekçi...

Devlet saldırısını gizlemek için gözaltına alınanlarla ilgili açıklama yapmaktan özenle kaçınıyor. 10'a yakın semte polis ve panzerlerle saldırıldı, gözaltına alınanlar otobüslerle taşındı ve işkence daha otobüslere bindirilmeden başladı. Gözaltına alınan sayısı bini aşkındır ve bu rakam yalnızca ilk saldırıların ifadesidir.

Devletin "barışçıl Newroz", "polis müdahale etmeyecek" demagojisi ve ikiyüzlülüğü ile terörist yüzü bir kez daha açığa çıkmıştır. Newroz kutlamalarını engellemeye yönelik şiddet saldırısı Newroz'un devrimi özünü boşaltma ve onu ruhsuz kutlama törenlerine dönüştürme çabaları ise boşa çıkmıştır.

Özellikle Adana'da üstünlüğü ele geçirme çabası tümüyle boşa çıkarılmış, onbinlerci insan tehditlere aldırmadan sokaklara dökülmüştür. Newroz yürüyüşler, mitingler, barikatlar, şenlikler vb. mücadele biçimleri ile militan bir biçimde alanlarda kutlanmıştır.

Devletin sahte zafer naraları, "gelişmelere hakimiz" sözleri boşa çıkan hesaplarını ve başarısızlığını gizlemeye yöneliktir. Burjuva basın "Bir tek Adana'da olay" derken, hem devlet terörünü ve saldırısını gizlemeye hem de katılımı düşük göstermeye çalışmaktadır.

Özgürlük alanlardadır! "Barış" ve "ateşkes" çağrılarına rağmen!... Newroz eylemleri bunun son kanıtıdır.

Adana'dan Ekimciler

Devletin katliam çeteleri cinayetlerini sürdürüyor

Toplu katliam devlet politikasıdır

Sermaye iktidarı "topyekün savaş"ını toplu imha yöntemleriyle sürdürüyor.

Gözaltı, işkence, zindanlara doldurma, devrimci tutsakları insanlık dışı uygulamalarla yıldırma ve mücadeleden vazgeçirme yöntemlerinde başarılı olamayan sermayenin faşist iktidarı, şimdi artık topluca imha etmeyi çare olarak görüyor.

Kartal-Esentepe'de beş devrimciyi savunmasız halde yakalayarak canice katleden terörist devletin katliam timleri, iki çocuğun katledilmemelerini "başarı" olarak övüp öne çıkardılar. Necdet Menzir "polis kime ateş edeceğini bilir" diyerek, önceden planladıkları ve iftar yemeğinden hemen sonra gerçekleştirdikleri cinayetlerini gizleme gereği bile duymuyor.

Esentepe semt sakinlerinin "biz çatışma görmedik, her şey on dakikada bitti" demelerinin ardından toplumda katliama karşı büyük bir öfke oluştu. Olayın yapılış tarzı o kadar açık ve iğrenç ki, SHP İstanbul İl Örgütü bile "polisin samimi olmadığını" açıklama gereği duydu.

Toplumda planlanmış cinayetlere karşı duyulan öfkeyi yatıştırmak için, son olarak Bahçelievler'de değişik bir katliam senaryosu hazırlandı. Üç Devrimci Sol üyesinin vahşice katledildiği Bahçelievler operasyonu bu senaryoya uygun gerçekleştirildi. Basın çağrıldı, ev sakinlerinin dışarıya çıkmasına izin verildi. Sivil giydirilmiş polis ekipleri ve kimi gericiler şakşakçı olarak toplandı. Aynı anda da eve bomba ve kurşun yağdırıldı.

Yaşananların gösterdiği şudur: Devrimci mücadeleyi engellemek için bugüne kadar uyguladığı tüm yöntemlerde başarılı olamayan devlet, tek çare olarak terörü artırma ve toplu ya da tek tek imha etmede karar kılmıştır.

Kendi hukuk sistemini de ayaklar altına almaktan çekinmeyen devlet, politikasını gizlemiyor. Terörle yıldıramadıklarını imha yoluna gidiyor.

Demirel, cinayetleri teşvik edici demeçler veriyor; "Yargısız infazlar gibi laflar adamı soğutur. Polisi görev yapamaz hale getirmek kimsenin yararına değildir" diyerek resmi katliam çetelerini savunuyor. Terör hükümetinin başbakan yardımcısı İnönü, SHP İstanbul İl Örgütünün, Ercan Karakaş gibi kimi milletvekillerinin "yargısız infaz"a ilişkin demeçlerine karşılık olarak, katilleri destekleyen beyanlarda bulunuyor. Vali Kozakçıoğlu, olay "yapılış tarzı ve sonucu bakımından polis başarısı"dır diyerek katliamları savunuyor ve yenilerini teşvik ediyor. Burjuva basın zafer manşetleri atıyor, vb.

12 Martlar, 12 Eylüller, olağanüstü haller devrimci mücadeleyi durduramadı. Yoğunlaştırılmış terör, toplu katliamlar vb. yöntemler de burjuva iktidarı yıkımdan kurtaramayacaktır.

Devrimin şehitleri, direniş, mücadele ve insanlık onurunun sembolleri olarak insanlığın kalbinde hep yaşayacaklar. Direniş bayrakları yere düşmedi, düşmeyecek!... Devrim şehitlerinin düştüğü topraktan binlerce filiz yeşerdi, yeşerecek...

Demirel, Sezgin, Menzir, Kozakçıoğlu gibi katiller efendileriyle birlikte Hitler, Şah ve Pinoşetler gibi insanlık tarafından lanetlenecek ve Türkiye'nin yüzkaraları olarak anılacaklardır.

Bu katiller çetesi, komünistlere ve devrimcilere, işçi ve emekçilere mutlaka hesap vereceklerdir.

EKİM
I. Genel Konferansı

Değerlendirme ve Kararlar

Eksen Yayıncılık

EKİM Olağanüstü Konferansı tutanaklarından

EKİM'de önderlik sorunları

Veli yoldaşın konuşması

Şimdi ben şuradan başlamak istiyorum. *Komünist Bir Siyasal Sınıf Örgütü İçin* yazısında şöyle bir tanımlama vardır; teknik yönünü dışta tutarsak, bir örgüt yapısıyla, çalışma tarzıyla, kadro tipiyle, faaliyetinin muhtevasıyla, örgütün çizgisine göre şekillenmek, ona uygun olmak zorundadır, diyor. Geçmiş örgüt pratiğimize baktığımızda hiç de böyle olmadığı ortaya çıkıyor. Bunun sorunlarını tartışıyoruz. '87 çıkışıyla başlayan ve süreçleri ele alan belli değerlendirmeler yapıldı. Özellikle Cihan yoldaş bu konuda daha ayrıntılı bazı şeyler söyledi. Azad'ın durumuna ilişkin. Okan'ın, Nesimi'nin ve sonrakinin (Adil) durumlarına ilişkin.

Ben bu süreci gözönüne getirdiğimde, örgüt yaşantımızda aşırı bir "esneme" olduğunu görüyorum. Bu, örgütü bir ölçüde liberalleşme eğilimiyle yüzyüze bırakmıştır. Güçlerimizin sınırlılığı, darlığı nedeniyle böyle yapmak zorundaydık, diye bir şey söylendi. Aslında ben tam da işte bugün onun sonuçlarını yaşıyoruz diyorum. MK'nın seçiminde (ilk ortaya çıkışına ilişkin söylüyorum), kadroların seçiminde, hiç de devrimci kişiliklerine ve yeteneklerine göre seçici davranmadığımızı düşünüyorum. Şimdi bugün için bazı şeyler söyleniyor, Okan için mesela. Deniliyor ki, Lenin'in *Ne Yapmalı?*'da eleştirdiği şeylerin, o tersten savunusunu yapıyordu. Ne bileyim, Azad'ın durumuna ilişkin başka şeyler söyleniyor. İşte tam da böylesi bir durumda, bunların bu zayıflıkları, yetersizlikleri mutlaka görülmüş olmalıydı. Bunları gözönünde tutarak, bu kişileri önderlik düzeyinde böyle ağır sorumluluğu olan görevler altına koymanın, onları bir noktadan sonra belli bir tıkanmayla yüzyüze getireceği, onları örgüt için bir probleme dönüştüreceği önden görülmeliydi. Bunu kestirmek, görmek o kadar da güç değildir. Şöyle basitleştirmek istiyorum. Yani kişinin gücü eğer 50 kilo kaldırmaya yetiyorsa, sen ona kalkar yüz kiloluk bir yükü verirsen orada tıkanır işte, kaldıramaz. Genellikle bakış şu oluyor; işte örgütün olanakları, güçleri çerçevesinde biz ancak bunlarla böyle götürebilirdik, bu böyle yaşanabilirdi. Oysa kendi içerisinde, yani o varolan güçlere göre diyorum, örgüt belli bir darlığı tercih etmeliydi. Önderlik açısından bunu söylüyorum. Özellikle son üç yıl için bu esneme hiç gösterilmemeliydi. Adil'in ülkeye dönüşü, onun MK'ya katılması için bir kıstas olmamalıydı. Ben burada sığ bir bakışın olduğunu düşünüyorum. Şimdi ise bazı sonuçlarını yaşıyoruz. Adil'in bir örgüt pratiği vardır. Zonguldak'ı kaybetmişiz bu kişi yüzünden. Ne bileyim Ankara'yı kaybetmişiz. Büyük harcamalara rağmen teknik altyapıyı doğru dürüst kuramamışız. Kısaca bu adamın örgütsel pratiği tam bir tasfiyeci yıkım pratiği olmuştur. Ama önünü biz kendimiz açmışız bir bakıma.

Şimdi böylesi bir durumda ben şöyle düşünüyorum. Biz ilkelerimizi aşırı derecede esnetmişiz. İlkeler bir örgütün temelidir; yaşaması, gelişmesi, güçlenmesi, hep sağlam durması bunlara bağlıdır. Bunu yeterince gözetmemişiz. Aşırı demokrasinin kendisi de örgütte belli bir çürüme getirmiştir.

Hüseyin yoldaşın yurtdışına gelişi vardı mesela, konferans öncesi. Bir heyacan, bir coşku vardı kendisinde. Çok güzel şeyler anlatıyor. Biz yurtdışında bir toplantı yaptık. O toplantıda Türkiye'deki politik güncel gelişmeler üzerine, işçi hareketi üzerine çok heyecanlı şeyler de söylemişti. Konferansa gidiyor. Konferansta MK'ya seçiliyor. MK toplantısından adımını dışarı atıyor, daha başka bir şeyle karşı karşıya kalıyoruz. Gerçekten olacak şey değil, aklın alacağı şeyler değil bunlar. Bir Okan'la ilgili mesala, konferans öncesinde ilk görüştüğümde Hüseyin yoldaşa sorduğum bazı şeyler olmuştur. Şunu söylemiştir, bu yoldaş yatmıştır demiştir; ama konferans sonrasında ise, tersten onun bir olumlu savunucusu durumuna düşmüştür.

Bunlar bir örgüt yaşamı içerisinde olduğu zaman orada örgütten bahsedilemez. Orada ilkelerden bahsedilemez. Özellikle şu benim için çok önemlidir. Konuşmama girişte *Komünist Bir Siyasal Sınıf Örgütü İçin* yazısından aktardığım fikirden hareketle, örgüt yaşamında, şekillenmesinde, pratiğinde bu tür şeylerin önemli bir yer tuttuğunu düşünüyorum. Önderlik bir düzeydir. Bunu diyorsak, önderlik kadrolarının kişiliğini, ideolojik biri-

kimini ve sağlamlığını, yeteneklerini gözönünde tutmak, ona göre şekillendirmek zorundayız. Aksi takdirde çok ciddi sorunlarla, ciddi krizlerle yüzyüze kalacağımız da malum. Şüphesiz çok mükemmeliyetçi bir anlayışım da yok. Önderlik, yönetim organı gibi hassas bir konuda, bazı şeyleri gözönünde tutmak gerekir. Geçmiş MK'nın süreci ortadadır. İlk iki yıl için bazı şeyleri anlayabilirsin. Yani "esneme"ler açısından diyorum. Fakat son üç yıl için bunu hiç doğru bulmuyorum.

Okan'ın mesela bir pratiği vardır. Son bir iki yıl içerisinde yattığı söyleniyor. Bu konuda gerçekten bu örgüt ciddi ve ilkeli bir tutum sergilememiştir ona karşı. Ayrıca Adil'in pratiği de ortadadır. Yani şimdi bunun için bir MK toplantısı, ne bileyim bir konferansı beklemek, gerçekten aşırı birşey oluyor. Burada örgüt felç olma durumuyla karşı karşıya. Bu noktada çok geciktiğimizi, gerçekten geciktiğimizi düşünüyorum. İlkeler bir örgütü çürümeyle yüzyüze getirmek için değildir. Bir noktadan sonra dur demesini de bilmelisin artık. Böyle uygulanmalıdır bazı şeyler diye düşünüyorum. Burada bir sekterlik de yoktur, bir darlık da yoktur.

Bir tutum alınmıştır denilecektir. Şüphesiz, yani bunun belgelerden, mektuplardan görmek mümkündür. Ama ne ki önleyici olmamıştır işte. Bizi bugün böyle bir sorunla da yüzyüze getirmiştir. Yani geçmiş örgüt pratiğimizi değerlendirirken, olanakların kıtlığından, yoksunluğundan kalkılarak bir tür savunuculuğunu da yapmamak gerekir diye düşünüyorum. Öyle yaptığımız an, sonraki örgüt şekillenmemizde benzeri şeylerin yeniden yaşanması kaçınılmaz olur.

Kazanılacaksa da kaybedilecekse de, ilkelerde sıkı ve sağlam kalmakla olmalıdır bu. Birlik sorunu ayrıca tartışılacağı için girmek istemiyorum. O konuda da söyleyeceklerim var. Şimdilik bu kadar.

Ali yoldaşın konuşmasından...

Bu olağanüstü konferansı zorlayan en temel meselelerden birini tartışıyoruz Mümkün mertebe, konuşmam içerisinde, konuşma yapan yoldaşların vurgularından kaçınmaya çalışacağım, yani tekrardan kaçınacağım. Şimdi Cihan yoldaş dün konuşmasının bir yerinde söylemişti. Bizim aslında şu an temel sorunumuz örgüt sorunudur. Şu dönem bu olağanüstü konferansın çözmesi gereken sorun budur. Somut çözümlemelere büründürerek biraz yaşamın gerçekleriyle de birleştiren önemli bir adım atması gerekiyor.

Bazı argümanları kabul etmek mümkün değil. Geçmiş sürecimizi iyi bir tarzda inceleyen her Ekimci şunu görebiliyor. Bizim örgütsel sürecimizde, bizde, perspketif düzeyinde de olsa aslında kuvvetli bir örgüt bilinci vardır. Bir örgüt olma, bir kimlik olma, ideolojik düzeyde kattettiğimiz yolu örgütsel gelişmeyle bütünleştirme, tüm bunları görmek mümkündür. İşin bir başka boyutu vardır. Bizim ideolojik yönelimimize ters düşen davranışlarla karşı karşıya gelindiğinde buna karşı mücadele de vardır. Şimdi bunu aslında EKİM'in kendisini Türkiye topraklarında ilk varediş süreci içerisinde girdiği ilişkilerde de bulabilirsiniz. Bu bir biçimde Okan'a karşı mücadelede, Azad'a karşı mücadelede verilmiştir. Bu mücadele vardır.

Bu aslında ilk örgüt olmanın, kendi ideolojik yönelimine uygun örgüt olmanın sancılarını yaşamaktır. Bunu başka yoldaşlar şöyle değerlendirmelerle bütünleştirdiler; biz zor bir dönemin hareketiydik. Gerçekten zor bir dönemde çıktık. EKİM o açıdan, sonradan muhataplarımızın da ifade ettiği gibi, zoru başaran bir hareketti. Konuşan yoldaşlar aynı zamanda, bize ilk eğilim duyan kadroların bir kısmının bir bunalım dönemi kadroları olduğunu da ifade ettiler. Nihayetinde EKİM'le ilk temasın belli bir sürecinden sonra, bunlar o zaafları, bu zaafiyeti gene açık bir şekilde gösterdiler. Şimdi şuna dönüyorum. Örgüt içerisinde küçük burjuva devrimci yaşam tarzından gelen alışkanlıklarla karşı karşıya kalındığında, EKİM bu noktada bir set oluşturmuştur. Bunu gerçekten görmek mümkündür. '88 mektubu buna örnektir, Ağustos '88 mektubu. S. Engin'in yazdığı buna örnektir. Politik çalışmayla ilgili yazılan yazı buna örnektir. Bütün bunlar da aslında EKİM'in ilk oluşumunda beri kendi kendisiyle mücadele ettiğini, kendi dışındaki yabancı öğelerle mücadele ettiğini görebiliyorsunuz. Şimdi bu I. Genel Konferansta şöyle de ifade edilmiştir, Cihan yoldaşın rapor niteliğindeki konuşmasında sanıyorum, bizim ilk dönemlerimiz sıkıntılı, bunalımlı dönemlerdir. Bu aynı zamanda, ilk şekillenmenin, ilk zorlukların biraz da böyle yaşanacağının, biraz da böyle olacağının bilinmesini de anlatır. Ya da perspektif düzeyinde böyle olmasının anlaşılmasını da anlatır.

Şimdi gerçekten I. Genel Konferansımız, tüm bu şekilsizliği, ilk şekillenmede kendisini gösteren tüm bu zayıflıkları aşma şansıdır. Gerçekten EKİM I. Genel Konferansı EKİM'in gelişme sürecinde önemli bir yer tutmaktadır. Bu önem sadece örgütsel yaşam açısından da değildir. Hareket kendi potansiyelini ilk defa en üst bir platformda tartışma, konuşma ve bunu pratiğe uygulama şansını elde etmiştir. Örgüt bir nevi kendi bünyesinde topladığı tüm güçleri, daha yakından, daha iyi tanıma olanağı bulmuştur. İleri kadrolar da örgütü daha yakından tanıma olanağı buldular. Ve yüklü bir gündemle bir dizi temel sorun tartışıldı bu konferansta.

Bir sürü sorunlar tartışıldı ve kararlar alındı. Aslında sonrası dönem çok önemliydi. Sonrası dönemde EKİM'in kendi ideolojik temellerine uygun, kendi ideolojik çizgisine uygun ciddi bir örgüt yaşantısına girmesi gerekiyordu. Her bakımdan. Sadece temel teorik sorunların çözülmesinde ya da ifade edilmesinde değil, bifiil bunun pratik yaşamda somutluk kazanması gerekiyordu.

(...)

Bizde leninist örgüt fikri vardır gerçekten, bunu ifade ettim. Nedir ki ifade ettiğim noktada güçlü işleyen, kendini üreten, kendini döne döne üreten bir şekillenme yoktur bizde. Şimdi bunu birileri yazacak. Hayır, böyle anlamıyorum ben. Zaten konferans kararlarında şu vardır. Biz biriktirdiğimiz güçlerle, elde ettiğimiz güçlerle, örgütsel yaşam alanına gireceğiz, müd-hale edeceğiz. Kendi çizgimizi orada zenginleştireceğiz. Orada derinleştireceğiz. Öncü sınıf, öncü işçinin tecrübelerini oraya aktaracağız. Örgüt kendi gerçek gelişmesine aslında konferanstan sonra kavuşacaktı. EKİM kendini örgütsel olarak kuvvetli bir şekilde üretecekti o noktada.

Konferanstan sonraki MK'nın akibeti zaten biliniyor. Bunlara çok fazla söylenecek bir şey yok. Bunlar gerçekten tartışıldı, konuşuldu. Çok açık da görüldü. Şu noktayı da belirtmek zorundayım. Bazı yoldaşlara da söylüyorum. Ben aslında bir tür MK'nın kendi tartışması içerisinde bizim örgütsel sorunlara bakışaçımızı da görebildim. MK toplantısının tartışması içerisinde aynı dönem benim kendi organımda anlamlı tartışmalar yaptığım dönemdir. İlginçtir. Yani bir tür nasıl anlaşılıyor? Biz örgüte nasıl bakmışız? Gerçekten yetkiler nasıl kullanılıyor? Şu örneğin, bugünkü durum nedir? Bugünkü özgün koşullar nedir? Bundan ne anlıyoruz? Bütün bunları o MK toplantısında o tutanaklardan anlamak mümkündür. Yetki bizde şimdiye kadar nasıl kullanılıyor? Cihan yoldaşın konuşmasında bu sorun ele almıyor. Şimdi görüyoruz. Küçük-burjuva devrimciliğinden gelen alışkanlıklarla bizde aslında belli yerlerde yetki farklı kullanılmış, kullanılıyor ya da kullanıyoruz. Özetle MK'daki tartışmalarda bir biçimde bizim örgüt gerçeğimizi görebilirsiniz.

Şimdi bir de tekrar bu MK Tutanaklarına gelirsem, her türlü sıradanlığı orada da görebilirsiniz. Bir MK'nın bu özgün koşulları gözönünde bulundurabilmesi gerekiyor. EKİM'in oynaması gereken misyonu gözönünde bulundurması gerekiyor. Cihan yoldaşın anlattığı; PKK'nın yarattığı baskı, Türkiye devrimci hareketinin yarattığı ideolojik dağılma vb., bütün bunları gözönünde bulundurması gerekiyor. Böyle bir dönemeçten geçiyoruz biz. Şimdi tam da böyle bir dönemde MK'nın tartışmaları bir sorumsuzluk örneğidir. Adil'in çizgisi, o MK tutanaklarındaki görüşleri ibret vericidir. Kendisini unutmuş, kendi görevlerini, kendi sorumluluklarını unutmuş, orayı burayı arıyor. Nerede potansiyel var? Nereden kazanıp parti güçlerine ulaşabiliriz? oturmuş bunlarla uğraşıyor. TKP-ML Hareketi Antep'te il komitesi kurmuş, işte efendim MK kaç kişiydi, bilmem kaç kişiye yükselmiş, övgüler, hayranlıklar, şaşkınlıklar vb. vb. Bu tam bir sıradanlıktır ve utanç vericidir. Bir devrimci olarak, bir örgüt üyesi olarak insan soruyor, neden bu insanlar varolan güçlerimiz ve olanaklarımız noktasında bir yoğunlaşma sağlayamıyorlar da, onunla bununla ilgileniyorlar?

Kasım yoldaşın anlattığını ben şununla tamamlamak istiyorum. Aslında biz Kasım yoldaşın anlatmak istediği tarzda, kendi yoldaşlarımız üzerinde yoğunlaşamamışız. Bu "pratik görevlerle yükümlü" MK için geçerlidir. Özellikle bu yoldaşlar için geçerlidir gerçekten. Tek tek yoldaşları tanımak, özelliklerini bilmek, zayıf ve güçlü yanlarını iyi tespit etmek, illegal örgüt yaşamında başarının en önemli koşullarından bir tanesidir. Şimdi ben şahsen EKİM'le gerçek manada devrimci oldum. Benim devrimciliğim EKİM'le başladı. O açıdan ciddi bir örgüt tecrübem de yok. Şimdi bunlar eklendiğinde insan gerçekten epeyce zorlanıyor. Örgütün mutlaka proleter sınıf çizgisi doğrultusunda güçlü bir örgüt bilinciyle donatılması gerekiyor.

Bizim kadro politikamız yoktur deniyor. Ben gene o MK Tutanaklarında bizim o kadro politikamızın ne kadar sağlam olduğunu görebildim. İdeolojik olarak netlik, devrimci kişilik ve örgüt yaşamına uyum, bütün bunları o MK Tutanaklarında

görebilirsiniz. Ayrıca bir kadro politikası gündemi adı altında uzun tartışmalara da konu olabilmiştir. Şimdi konferanta örneğin şöyle şeyler hatırlıyorum. İzmir deneyi konuşuldu da dün. Uzun uzun tartışmalar yapıldı. Bunun anlamı nedir? İzmir'in ihtilal döneminde oynayacağı rol nedir? Burada hangi akımlar egemendir. Hangi güçler İzmir'de politik sahnededir? Kim kimle mücadele ediyor? Bütün bunlar, konferanstan sonra kendi mücadele alanlarına gidecek devrimcileri donatmak içindi. Çok anlamlı tartışmalardı bu yönüyle de. Şimdi bilince çıkmadığı, bunun içselleştirilemediği ve bunun güçlü bir kişilikle örtüşmediği açığa çıkıyor.

Burada kişilik gerçekten çok önemli bir öğe haline geliyor bizim için. Şimdi Cihan yoldaş arasıra belirtiyor. Ben buna katılıyorum. Bizim üyelerimiz, aday üyelerimiz, yoldaşlarımız, gerçekten bu yönüyle de ideolojik olarak silahlanmış, ama bunu güçlü bir kişilikle de birleştirmiş olabilmelidirler. Güçlü bir kişilik burada son derece önemlidir. Zorluklar karşısında ısrar, zorda diretme, zorluk karşısında kolayı seçmeme, tüm bunlar bizim sorunlarımızın ana kaynağı oluyor. Olağanüstü Konferansın hemen sonrasında, bizim bu noktalarda epeyce yoğunlaşmamız ve yeni seçilecek MK'nın bu doğrultuda, kendi gündemine bu noktaları alması gerekiyor. Bu sadece MK'nın da değil, buradaki tek tek konferans delegelerinin belli çabalarıyla olabilir. Bir yöntemini bulmak gerekiyor bunun.

Şimdi bunları anlattıktan sonra şöyle noktalara değinmek istiyorum. Sürecimizi anlamak açısından. Şimdi bu bence zaman zaman yanlış da kavranıyor. Şöyle şeyler de gördüm ben bizim tartışmamızda. Yazın buraya geldiğimde bazı yoldaşlar tartışmışlardı. Bu sürecimize soyut ve toptancı bir mantıkla da bakılıyor. Kendi gerçek sürecimiz bazen gerçekten unutulabiliniyor. Bu süreci kendi koşulları içerisinde anlamamak, örgütle örgüte yabancı öğelerin nasıl çatıştığını gözden kaçırmak, bizim sürecimizi yerli yerine oturamamak demektir. Bu açıdan ilk çıkış dönememizin altını iyice çizmek gerekiyor. Teorik hazırlıksızlık başlı başına çok önemli bir sorundur. Teorik hazırsızlık dedin mi, bu hazır olanı devralabilmek demektir. Hazır olan da küçük burjuva devrimciliği ise ve bu Türkiye devrimci hareketinde 30 yıl bir kimliğe bürünmüş, kendini ifade etmişse, onun öğeleri doğal olarak sana taşınacaktır. Bu noktaları iyi anlamak gerekiyor. Şimdi bu tartışmalardan sonra örneğin yoldaş bazı şeyler anlattı. Diyor ki, biz bu kadar mücadele verdik ama iyi bir önderlik yaratamadık. Olayı tam böyle kavramıyorum ben. Azad örneğin, bir yere kadar getirdi. Onu başka yoldaşlar devraldı. Şimdi ama tabi bunu anlarız. Cihan yoldaşın I. Genel Konferansta çok önemli bir vurgusu vardı: Anlarız, ama onay vermeyiz, onaylamayız. Bu ikisi farklı şeylerdir. Bizim bu saatten sonra artık önderlik problemi üzerine çok ciddi düşünmemiz gerekir. Bünyemizde çok temel bir zayıflık olarak duran örgütsel zayıflığımızı açığa çıkarıp güçlerimizi tanımlamak gerekiyor. Güçlü bir önderlikle birleştirmemiz gerekiyor. Buna artık müsade edemeyiz. Zira gerçekten Türkiye'de ideolojik olarak epeyce bir yankı bulan EKİM, kendisini örgütsel olarak gerçek manada, bir odak oluşturacak düzeyde varetmediği ölçüde de başka öğeler içerisine karışıyor. İdeolojik sorunlarda netliği de bulanıklaştırılıyor.

(...)

Şimdi bu yenilik sorununa şunu eklemek istiyorum. Yeni olmanın, herşeyi yeniden yaratmanın, Türkiye devrimci hareketindeki tüm o yerleşik küçük-burjuva değerlere karşı mücadele etmenin, kendi içerisinde gerçekten zorlu koşulları vardır. Bunu anlayabilmelidir bir devrimci. Şimdi bunu şöyle şeylerle de birleştiriyorum ben. Örneğin ideolojik olarak zayıf, güçlü bir örgütsel yaşamdan yoksun bir hareketin, örneğin birlik gibi çok önemli meselelerle karşılaştığı zaman bel vermesi kaçınılmazdır. Gene o MK Tutanaklarında gördüm. Birlik sorununun bu kadar kritik olduğunu, doğrusu, o MK Tutanaklarından ilk defa olarak anladım. Bunun bir hareketin katettiği yolu, ideolojik, politik ve örgütsel düzeyde kattettiği mesafeyi nasıl tartışmalı hale getirebileceğini görüp anladım.

Bunu şunun için de söylüyorum. Hareket oturmuşluktan uzak olunca, bu birlik meselesi belli beklentilere yolaçıyor. Bu beklentilere cevap verilmediği ölçüde ciddi bir tarzda boşluğa da düşmeye yolaçabiliyor. Sorun da olabiliyor. Olmuştur da nitekim. Yani MK düzeyinde bile bir yıllık bir süreci kapsayabilmiştir. Bir yıl MK'nın gündemini işgal edebilmiştir. Şimdi burada ciddi zayıflıklar vardır gerçekten. Yani bu birlik ilişkileri bir biçimde saflarımızda liberal savrulmalara yolaçabilmiştir. Bu girişimleri şüphesiz o dönemin koşullarından ayırmamak gerekiyor. Ama sonuçta bunun bizde liberal bir savrulmaya yolaçtığını da görebilmek gerekiyor. Nitekim bu belli biçimlerde I. Genel Konferansımızda dengelenmiştir de.

Saflara daha çok kadın militan...

Geçtiğimiz günlerde yine bir 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü „kutladık". Tüm televizyon kanalları ve burjuva gazetelerinde başhaber edilen bu „anlamlı" günde, bütün Türk kadınlarının Bosna-Hersek'teki kadınlara yönelik tecavüzü kınadıkları duyuruldu. Öyle ki, sanki Kürdistan'da da kadınlar benzer davranışlara maruz kalmıyormuş gibi... Üstelik bu ülkede çalışan 1,5 milyona yakın kadının örneğin yalnızca 300 bin kadarının sigortalı olduğu bilinirken... Ya da istatistiklere göre her dört kadından birinin (gerçekte her dört kadından üçünün) kocalarından dayak yediği, yani işkenceyi kendi evinin duvarları içerisinde yaşadığı ortadayken... Kısacası işçi ve emekçi kadınlarının da oldukça ciddi sorunları ve taleplerinin olduğu bu ülkede, sermaye devleti utanmaz bir şekilde 8 Mart'ı vesile ederek, biz kadınlara şükretmemizi, en azından toplu olarak tecavüze uğramadığımızı anlatmaya çalıştı.

Yine bugünde yaşamlarında neredeyse hiç bir şey üretmemiş Semra Özal, Berna Yılmaz türünden burjuva kadınlar lüks otellerde biraraya gelerek kendi sorunlarını tüm kadınlar adına tartıştılar, ya da tesettüre bürünmüş kadınlarımızla birlikte Bosna-Hersekliler için sokağa çıktılar.

Burjuvazi emekçi kadınların mücadelesinin simgesi bugünü böylesine kirletirken diğer cephede durum çok daha içler acısıydı. İstanbul Kartal'da polisin tüm engellemelerine karşın amatör bir tiyatro topluluğu gösterisini tamamlayabildi. Doğal olarak polis kordonu altında... Dahası bir kaç aydan beri hazırlıkları sürdürülen Emekçi Kadınlar Kurultayı'nın yapılmasına son anda valilik emriyle izin verilmedi. Bu karara protesto eden kadınlar polis tarafından dövülerek gözaltına alındılar. TC devleti, kadın haklarından sözetmeyi yalnızca burjuva kadınlara uygun gördü. Ve aynı günlerde üç devrimci kadın, erkek yoldaşlarıyla birlikte katledildi. Bu kez polis katliama çatışma süsü vermek için fazla uğraşmadı bile. Kısacası bu ülkede „özgürlük"ün en kaba anlamda yalnızca kimlere uygulanabildiği bir kez daha görülmüş oldu.

*

Türkiye'de devrimci hareketler için, kadın sorununa eğilme, neredeyse 8 Mart'ı kutlama hazırlıklarının ötesine geçememiştir. Her yıl değişik gruplar, Mart ayında, devletin çizdiği sınırlar içinde şu ya da bu şekilde etkinliklerde bulunurlar. Kadın sorununun önemini vurgularlar. Kadınları mücadeleye katmadan devrimin başarıya ulaşmasının mümkün olmadığı anımsanır. Feminist çevrelere karşı tartışmalar sürdürülür. Kutlama hazırlıkları için değişik platformlar oluşturulur. Buralarda kimi zaman gerçekliğimizin çok ötesinde, örneğin „yapılacak mitinge erkekler katılsın mı, katılmasın mı?" türünden sorunlar tartışılır. Ve 8 Mart günü sayıları bine ulaşmayan bir grup kadın yürüyüş yapmaya kalkar. Ya polislerin, ya da geçtiğimiz yıl olduğu gibi faşistlerin saldırısına uğrar. Bu eylem de bir sonraki yıl yeniden tekrarlanmak üzere rafa kaldırılır.

Tüm devrimci hareketler kadınların devrimci mücadeleye katılmasının zorunluluğunu her Mart ayında bir kez daha vurgularlar. Kadın cinsinin kurtuluşunun sosyalizm mücadelesine tabi olduğu ve sosyalizmin kadının erkeklerle eşit olması için tüm olanakları yaratacağı, engelleri ortadan kaldıracağı söylemine hemen hiç bir grup ya da çevrenin itirazı yoktur. Ama ne yazık ki bu söyleme uygun bir örgütsel pratikleri sözkonusu değildir. Olamaz da... Zira ciddi, tutarlı bir sınıf hareketi yaratma perspektifinden uzak hareketlerin kadınları sosyalizm mücadelesine seferber etmeleri beklenemez. Çünkü onların bilinen ve genel planda doğru görünen sloganlarının altı kazındığında, siyasal özgürlük mücadelesi çerçevesinde bir kadın hareketi anlayışı ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda düzen içi taleplerin ötesine geçme çabası yalnızca söylemde kalmaktadır. Ancak devrimci demokrasi, demokratik talepler uğruna genel bir kadın hareketi oluşturmayı dahi başaramamaktadır. Zira kadın mücadelesini demokrasi mücadelesinin basit bir eklentisi, bir destekleyicisi olarak görmekte ve onun mücadelesini legal dernekler ya da platformlara bağlayarak daha baştan onu çok dar bir alana hapsetmektedir. Üstelik bu mücadelede burjuva kadın ile proleter kadın arasındaki uzlaşmaz karşıtlıklar dikkate alınmamaktadır.

Bugün Türkiye komünist hareketinin önündeki temel görev, öncü sınıf partisini yaratmaktır. Bu bağlamda kadınların parti saflarına katılması, başka

bir deyişle politik faaliyetin merkezinde yer alması, kadınlara yönelik çalışmada yönümüzü çevirmemiz gereken ana eksen olmalıdır. Küçük-burjuva devrimciliğinin anladığı anlamda legalize kadın çevreleri yaratmak amaçlaştırılmamalı, hareket bu dar sınırlar içerisine hapsedilmemelidir. Derneklerde, platformlarda bir araya gelme çabasına fazlaca omuz vermemek, kadınlara yönelik faaliyetin küçümsenmesi değil, tersine işe çok daha fazla ciddiyet ve sorumlulukla yaklaşmak anlamına gelmelidir. Bu ise kadın işçi ve emekçilerine yönelik daha fazla ajitasyon ve propaganda demektir.

*

EKİM yeni bir gelenek, yeni bir kültür yaratmak iddiasıyla yola çıktı. Bu, içinden kopup geldiğimiz geçmişimizden bize miras kalan bir dizi eski alışkanlığı eleştiri süzgecinden geçirmek anlamına da geliyor. Bir dizi konuda yeni bir gelenek yaratma doğrultusunda önemli ölçüde yol aldığımız bir gerçek. Ancak kadın işçileri ve emekçileri saflara katmada, kadın yoldaşlardan öncü unsurlar çıkarmada ne yazık ki henüz yeterli bir düzeye ulaştığımız söylenemez. Saflarımızda hala birçok yoldaş tarafından kadınların mücadeleye katılması ya devrimci eşlere, kardeşlere vb. fedakarca destek olmak şeklinde algılanıyor, ya da bir takım tali sorunların çözümü olarak gündeme geliyor. Hareketimizin ayakları üzerinde durabilen, sınıf çizgisini savunmada kararlı, yılgınlığa kapılmayan, dirençli, militan, bağımsız bir kişilik sergileyen, mücadeleci, etkinliğini eşinin vb. tavrına göre değil de kendi gücüne güvenerek belirleyen ve bu bağlamda gerektiği koşullarda tek başına inisiyatif koyabilen kadın tipine gereksinim duyduğu yadsınamaz. Oysa saflarımız içerisinde öne çıkan kadınlara kuşkuyla bakan yoldaşlara rastlamaktayız.

Geleceğin özgür toplumunun eşit, insanca kardeşlik ilişkilerinin bir sınama süreci olan örgütsel yaşantıda kadınların aktif militanlar, nitelikli kadrolar olarak yeralması kaçınılmazdır. Sabahatların, Satıların, Menekşelerin, Kürdistan dağlarında savaşan daha onlarca isimsiz yiğit insanın örneğinde olduğu gibi düşmanla nasıl savaşılacağını ortaya koyan kadınların bulunduğu bu coğrafyada, kadınların öncü komünist kadrolar haline gelebilmesi yönünde daha titiz bir çalışma, hareketimizin önderliğinin belli başlı görevlerinden biri olmak durumundadır.

Toplanamayan Emekçi Kadınlar Kurultayı için hazırlanan bu metne başlık tarafımızdan konmuştur

Packard'lı kadın işçilerin çağrısı:

Birlik ve dayanışma içinde direnmek!

Dünya Emekçi Kadınlar Günü olan 8 Mart'ın, emekçilerin direniş tarihine uygun bir özle kutlanması amacıyla toplanan Emekçi Kadınlar Kurultayı şahsında dünya emekçi kadınlarını ve ülkemizdeki emekçi kadınları selamlıyoruz.

Biz çoğunlukla kadın emekçilerin çalıştığı Packard fabrikasından geliyoruz. Ülkemizde 1989 yılında General Motor'a bağlı olarak kurulan Packard'ın şu an yaklaşık 700 çalışanı vardır. Bunların büyük çoğunluğu kadın emekçilerden oluşuyor.

Ucuz emek cenneti olan Türkiye'de kâra kâr katmak amacıyla kurulan Packard'ta emekçiler hangi koşullar altında çalışıyorlar? Packard direnişini anlayabilmek bu sorunun yanıtını vermekle mümkündür. Packard direnişin kaynağı olan sorunlara değinmemiz gerekir.

Packard'ta üretim koşulları çok ağır. 3 vardiya ve bant sistemiyle çalışılıyor. İşveren daha çok üretebilmek, işçiyi daha çok sömürebilmek için bant hızını sürekli keyfi olarak arttırıyor. Packard işçileri sağlıklarını yitirme tehlikesiyle karşı karşıyadırlar. Sürekli ayakta çalışıldığından dolayı hemen herkesin varisi var. Kablolar boyalı olduğundan işçiler sürekli solunum rahatsızlıkları çekiyor. İşçiler arasında tüberküloz çok yaygın.

Buna karşılık fabrikada havalandırma yok. Havalandırma kurulması talebimizi işveren, "Packard burada ne kadar kalacak belli değil, masrafa giremem" diye yanıtladı. Gece vardiyasında sağlık görevlileri bulunmuyor. Gündüzleri göstermelik olarak sunulan sağlık hizmetleri saat beşbuçuktan sonra bitiyor. Bir kaç ay önce çalışırken hastalanan bir arkadaşımız, hastaneye gönderilmek istemesine rağmen gönderilmedi ve gece evine gittikten sonra yaşamını yitirdi. Hayatını yitiren arkadaşımız Turgay 23 yaşındaydı ve 3-4 aylık bir bebeğin babasıydı. İşverenin işçi hayatını hiçe saymasına daha bir çok örnek verilebilir.

Packard'ta işveren işçiyi köleleştirmek için elinden gelen her şeyi yapıyor. Yemek arası sadece yarım saat, onar dakikadan iki çay molası var. Fakat bu süre ne yemeğe, ne çaya yetiyor, bu süreyi kuyruklarda geçiriyoruz. Kadın işçilerin çoğunlukta olmasına rağmen kreş göstermelik biçimde işyerinden çok uzakta kurulmuş. Kadın işçilerin süt izni haftada bir gün. Yani işveren diyor ki, "çocuklarınızı her gün değil, haftada bir gün toptan emzirin."

Fabrikada haremlik-selamlık türü bir uygulama var. Erkek işçileri ile kadın işçileri birbirinden ayıran bir sarı çizgi çekilmiş. Erkek işçilerin bu çizgiyi geçmeleri yasak. İşçinin hakkını vermeyen işveren namus bekçiliği yapma iddiasında.

Sorunlarımız çok ağır olmasına rağmen, bağlı bulunduğumuz Türk-Metal hiç bir sorunda yanımızda yer almadı, sürekli işverenden yana çalıştı. Bu sendikayı bütün emekçilerin önünde protesto ediyoruz.

İşveren karşısında sendikaları tarafından yalnız bırakılan işçiler, kendi sorunlarını kendileri çözebilmeleri için, kendi aralarında bir komite kurmuşlardır. Fabrikada işçi çıkarılacağı söylentileri yayıldığında, işçilerden oluşan bu komite, işçileri işten atılmalara karşı duyarlı olmaya çağıran bir bildiri yayınladı. Bu bildiriden sonra işçilerin dayanışma içine gireceklerinden korkan işveren, İstanbul Packard'tan 90 işçinin ev adreslerine yollanan APS mektuplarla işten atıldıklarını bildirdi. Bursa Packard'tan ise ayrıca 90 işçi atıldı. İşçilerden çoğunluğunun sınıf bilincinden yoksun olduğu Packard'ta bir avuç devrimci-demokrat nitelikte işçi, 45 işçinin katılımıyla fabrikada direniş kararı aldı. İşten atılmanın ikinci gününde direnişi başlattık. Fabrika 350 işçi tarafından işgal edildi. Devlet işçiye karşı Packard'ı savunmak amacıyla, işçinin karşısına jandarma, çevik kuvvet ve komandoları yolladı ve 350 işçi zor ve şiddet kullanılarak fabrikadan çıkarıldı. Fakat işçiler yine dağılmadılar ve sloganlar atarak, marş ve türküler söyleyerek yürüdüler.

Bütün bu direniş boyunca söz, karar ve eylem sürecinde emekçi kadınlar ağırlıktaydı. Hep en önde, en kararlı ve tutarlı direnişi sergilediler. Packard direnişi kadın emekçilerinin omuzunda yükseldi.

İşçinin sırtından 30-40 milyon maaşla yönetim koltuklarında oturan sendika yönetimi, işçinin hakkını savunmak bir yana, direnişi kırmak için, polisle işbirliği de yapmak dahil, herşeyi yaptılar.

Sendikalarından artık hiç bir şey beklemeyen işçiler, kendi kaderlerini kendi ellerine almaya, söz, karar ve eylem süreçlerinde bizzat bulunmayı öğreniyorlar. Bu anlayıştan hareketle Packard Direniş Komitesi, diğer işyerlerindeki direniş komiteleriyle ilişkiye geçerek dayanışma ve birlik içinde direnmeyi sürdürme kararı almıştır.

Biz Packard direniş işçileri şu talepleri gündemde tutacağız:

* Çalışan arkadaşlarımızın iş güvencesi sağlansın, işten atılanlar geri alınsın!
* Sağlık hizmetleri göstermelik olmaktan çıkarılarak, gereği gibi sunulsun ve gece vardiyasında doktor bulunsun!
* İşyerindeki sendika temsilcisi işçiler tarafından gizli oy ve açık sayım ile seçilsin!
* Yöneticilerin işçiler üzerindeki psikolojik baskısı kalksın!
* Yemek ve çay saati uzatılsın!
* Haftalık çalışma süresi 40 saate indirilsin!
* Kreş işyerinin yakınına alınsın!
* Süt izni göstermelik olmaktan çıkarılsın!
* Erkeklerden daha ağır işlerde çalışan kadınlar, erkeklerle aynı haklara sahip olsunlar!
* Sarı çizgi kaldırılsın!
* Regl izni verilsin!
* Sendika yöneticilerinin maaşı, o iş kolunda alınmakta olan en yüksek işçi ücretiyle eşitlensin!

Bir grup Packard işçisi

Packard Direniş Komitesi tarafından hazırlanan ve 24 Şubat '93 günü tüm fabrika işçilerine dağıtılan bildiri

İŞÇİ SINIFINA!...

Sermaye düzeninin içine düştüğü ekonomik ve siyasal krizin bir yansıması olarak, işçi sınıfının üç yıllık genç bir parçası olarak biz Packard işçilerinin de bu sürede iki defa toplusözleşmesi satıldı. Yüzlerce işçi kardeşimiz işten atılarak işçi sınıfının işsizler ordusuna katıldı. Dünyada ve ülkemizde işçi sınıfına „Yeni Dünya Düzeni" kisvesi altında dayatılan, aslında taşeronlaşma, sendikasızlaştırma, işsizleştirme, enflasyona ezdirme, yalan bombardımanına tutma ve tüm azgınlığıyla asker-polis terörü estirmedir. Packard'dan atılan 180 işçi bu saldırıların ne ilk ne de son kurbanlarıdır. Yine Yeni Dünya Düzeni kisvesi altında ulusların kendi kaderlerini tayin hakları ihlal ediliyor. Barış adına kan ve gözyaşları akıtılıyor. ABD ve Avrupa Topluluğu dünya jandarmalığına soyunarak en küçük fırsatları kaçırmıyor; Somali'de Nikaragua'da, Irak'da vb. yerlerde olduğu gibi, Türkiye'de de bir taraftan olağanüstü hal terörü uygulanırken diğer taraftan grevler erteleniyor ve iptal ediliyor. İşçilerin toplusözleşmeleri satılıyor, toplu çıkarmalar uygulanıyor. Maden ocakları zarar görmesin diye işçiler diri diri toprağa gömülüyor. Hak arayışlarında işçilerin üzerinde polis ve jandarma terörü estiriliyor. Packard işçileri olarak bizler bu saldırılara karşı direndik, direneceğiz.

Kahrolsun ücretli kölelik düzeni, kahrolsun ücretli kölelik düzeninin azgın bekçisi Türk Metal!

Biz Packard Elektrik işçileri olarak yaşanan tüm anti-demokratik uygulamaları, işçi sınıfının adetleriyle yaşayıp işçi sınıfına karşı kapitalistlerin baskı aracına dönüşen Türk Metal yöneticilerini ve atılmaların birinci dereceden sorumlusu olan işvereni dünya işçileri önünde protesto ediyor ve diyoruz ki:

Bütün işçi arkadaşlar!

Kendi işyerlerimizde kendi öz örgütlerimizi kuralım.
Diğer fabrika ve işyerlerindeki işçilerle bağlar kurarak, ortak eylemlilikler düzenleyelim.
İşyeri komitelerini güçlendirelim.
Ortak bir yayın çıkaralım.
Sendika yasalarının değiştirilmesi için aktif olarak mücadele edelim.
Biz Packard'lı işçiler olarak bu doğrultuda işçi sınıfının her kesimiyle birlikte mücadele etmeye hazırız.

İşçi kıyımına son!
Üreten biziz, yöneten biz olacağız!
Kahrolsun sarı sendikacılık! Yaşasın sınıf sendikacılığı!
Kahrolsun kapitalizm! Yaşasın sosyalizm!
Yaşasın işçilerin birliği!

PACKARD DİRENİŞ KOMİTESİ

Tek Gıda-İş yöneticilerinin ihaneti ve işçilerin kararlı birliği

İstanbul'da Maret, Taşdelen Memba Suyu ve Tekel işçileri ortak dayanışmaları ile Tek Gıda-İş yöneticilerine unutamayacakları bir ders verdiler.

Koç'un Et ürünleri kompleksi olan Maret işçileri ile Taşdelen Memba Suyu, Çamlıca Gazoz Fabrikası işçileri ve Tekel Enstitüleri iş yerleri, Tek Gıda-İş Marmara Trakya bölgesinin 3. No'lu şubesinde örgütlüdürler.

'92 yılının son aylarında Maret'te üç ay süren bir grev yaşandı. Bu üç ay içinde Maret işçileri ve şube yöneticileri grevin ilk gününden son gününe kadar sık sık jandarmayla çatıştılar. Bir çok işçi yaralandı. Bir işçi uzun süre hastahane yattı. Şube sekreteri ve yönetim kurulu üyelerinden biri ağır yaralandı, hastaneye kaldırıldı. 12 Eylül'de bile uygulanmayan dozda bir baskı ve şiddet uygulandı, ama yine de grev kırılamadı ve işçiler yılmadı. Aksine işçiler, jandarma-Koç işbirliği ile ikiyüzlü burjuva bürokrat bölge yöneticileriyle Koç'un işbirliğini öğrendiler. Dahası en ufak hak aramanın kanla boğulacağını ve kapitalist düzen ile devletin yakın ilişkisini gördüler. Bunlara karşı işçi sınıfının dayanışmasını öğrendiler. Bu haksızlıktan nasıl kurtulunur sorusuna cevap aradılar, tartıştılar.

Evet üç ay gibi kısa bir sürede tüm bu gerçekleri yaşayarak öğrendiler ve daha da kenetlendiler. Bu birlik ve tek seslilik Koç ile Tek Gıda-İş yöneticilerinin gözünü korkuttu. İşçilerin dayanışmasını kendileri için büyük bir tehlike olarak gördüler.

Grev başarıyla bitmiş, ama patron ve sendika için tehlike sona ermemişti. Bunun tek çözüm yolu, bu işyerlerini bağlı bulundukları ve tehlikeli gördükleri 3 No'lu şubeden alıp başka şubelere bağlamaktı. Bölge yöneticileri ile genel merkez yöneticilerinin ortak kararıyla işçilerin ve şube yöneticilerinin haberi olmadan başka şubelere bağladılar. Kararı Koç'a ve şube yöneticilerine bildirdiler

Başta şube yöneticiler olmak üzere, kararı duyan Maret, Taşdelen, Enstitüler ve Tekelin değişik iş yerlerinden devrimci, ilerici işçiler, İstanbul bölge şubesini bastılar. Bölge yöneticileri beklenmedik bu baskın karşısında neye uğradıklarına şaşırdılar ve sonuçta Koç'un emri üzerine bu kararın alındığını itiraf ettiler.

Tek tek işçiler yapılan konuşmalarda kararın kesinlikle geri alınması gerektiğini söylediler. Tabanın söz ve karar sahibi olması ilkesine uyulmasını ve hayata geçirilmesini isteyen ve bundan böyle işçileri ilgilendiren en basit kararın bile onayları olmadan hayata geçirilmemesini talep eden işçiler, aksi halde bölgeyi başlarına geçireceklerini belirttiler.

Daha sonra Tekel'in çeşitli işyerlerinden gelen işçi önderleri; mevcut sendikal yapının olumsuzluklarını, bölge yöneticilerinin sahtekarlıklarını, Türk-İş'in nasıl da düzenin bir uydusu olduğunu ve ona bağlı sendikaların gerçek yüzlerini, kendi yaşadıklarının da bunun somut örneklerinden biri olduğunu anlattılar. Diğer bazı işçiler ve işçi önderleri de Türk-İş ile Tek Gıda-İş'i teşhir eden konuşmalar yaptılar.

Tek Gıda-İş tarihinde ilk kez böyle bir sorun için güçlü ve kararlı bir dayanışma örneği ortaya kondu. Sendikal tercihlerine, sendika bürokratlarının değil, kendilerinin karar vereceğini öğrettiler. Sonuç olarak yapılan bir saatlik toplantı sonrasında; "madem istemiyorsunuz, kararı geri alıyoruz", diyerek tükürdüklerini yaladılar.

Maret ve Taşdelen Memba Suları işçileri kararlı tutumları sonucunda yeniden 3 No'lu şubeye bağlandılar. Çamlıca Gazoz'da ise gerici işyeri temsilcisi aracılığıyla 3. No'lu şubeden ayrılmak istediklerine dair imza çoğunluğu sağlandı. Burada mücadele henüz sürüyor. 3 No'lu şubede devrimci olan sekreter ve yönetim kurulu işçileri olağanüstü bir kongreye giderek şubenin kontrolünü tamamen ellerine geçirmeye çalışıyorlar.

Maret, Taşdelen, Tekel işçilerinin 8 saatlik bölgeyi işgal direnişinden ve ortak dayanışmasından alınması gereken önemli dersler vardır.

İşçi sınıfı ya yeni üretim ve toplumsal örgütlenme biçimlerine geçmek için mücadele edecek ya da kapitalist emperyalist barbarlık düzenin dişlileri arasında un ufak olmayı kabul edecektir. Böylesi bir ikilemle karşı karşıyadır.

Bu koşulları yaratma mücadelesi burjuva sendikal yapı içinde mümkün olamayacağı gibi sendika

(Devamı s.34'de)

Sosyal-demokrasi bir kez daha tarihi misyonunu oynadı

Fransa'da gericiliğe iktidar yolu açıldı

İlk turu 21 Mart günü yapılan Fransız milletvekili seçimlerinin ikinci turu 28 Mart'ta gerçekleştirildi, kesin sonuçlar alındı. *Ekim*'de değişik vesilelerle Fransa'daki politik gelişmelere değinilmiş ve her defasında mevcut iktidarın ipliğinin pazara çıktığı vurgulanmıştı. Seçim sonuçları bu gerçeği fazlasıyla kanıtladı. Sosyalist iktidarın bozgunu Waterlo hezimetini çağrıştırıyor.

Mitterand 10 Mayıs 1981 günü Fransız tarihinin ilk sosyalist cumhurbaşkanı seçilirken epeyce gürültü kopmuştu. Vaadler, "kapitalizmden kesin kopuştan", "sosyalizmin şafağının Fransa'da söküşünden" tutun da bu ülkede işsizliğe, yoksulluğa son vermek, adil bir gelir dağılımı sağlamak için "sosyalist" bir ekonominin inşasına kadar vardırılmıştı. Fransız işçi sınıfı ve halkın mütevazi kesimi Mitterand'ın vaadlerine umut bağlayarak Sosyalist Parti'ye %37,8 oranında güçlü bir destek vermiş ve bu partinin 491 milletvekilliğinden 285'ini alarak mecliste ezici çoğunluk sağlama şansı tanımıştı.

Mitterand ve Sosyalist Parti'nin değişik hükümetlerinin '86-'88 dönemi hariç yürüttükleri politikaların vaadler ile ne kadar ilişkili ve bağdaşır olduğunu, Fransız toplumunda yolaçtıkları iktisadi ve sosyal açmazları tek tek sıralamaya gerek yok; sosyalist yönetimin nesnel olarak sağın yeniden ve çok güçlü bir biçimde hükümet olmasından başka bir işlevi olmamıştır. '88 yılında yapılan milletvekili seçimlerinde Sosyalist Parti ve onun yan kuruluşları sıfatındaki müttefikleri 275 milletvekilliği almışlar ve kurdukları azınlık hükümeti ile bir takım aritmetiksel entrikalar yürüterek durumu idare ediyorlardı.

Pazar günü seçmenler Mitterand ve Sosyalist Parti'nin bu tarihsel ikiyüzlülüğüne ve ahlaksızlığına tarihi bir biçimde son verdiler. Sosyalist Parti'nin 258 milletvekilinden 205'i giyotinden geçirildi. Fransız seçim tarihinde hiç bir zaman bir iktidar partisinin bu denli katı bir hezimete uğradığı görülmemiştir. Partinin en önde gelen yöneticilerinin, cumhurbaşkanı adayı Michel Rocard dahil, ezici bir çoğunluğu milletvekili dahi seçilemediler.

Geriye Sosyalist Parti iktidarının bıraktığı ekonomik, politik ve sosyal bir bilanço var. Bu bilançonun en temel karakteristiği, yeni sağ iktidarın programını uygulamak için yarattığı elverişli ortamdır. Bu programı uygulamak için mali çevrelerin sadık dostu Edouard Balladur başbakan atandı. Fakat gerek ulusal gerekse uluslararası zorunluluklar dikkate alındığında, yeni sağ iktidarın yapacağı tek şey Sosyalist Parti aracılığıyla bugüne kadar uygulanan liberalizmin dozunu arttırarak sürdürmektir.

Fransız seçmenlerin sandıkta mahkum ettikleri, liberalizmin önünü açtığı iktisadi ve sosyal açmazlar olmuştur. Seçmenlerin çoğunluğu bu politikanın sorumlusu Sosyalist Parti'yi cezalandırmış, %32,48'i sandık başına dahi gitmemiş ve gidenlerin de iki milyonu aşkın bir kesimi beyaz ve geçersiz oy kullanmışlardır. Seçimlerin paradoksal sonucu da zaten burada yatıyor. Çünkü, liberalizmin ideolojik olarak değil de pratik sonuçları bakımından tartışmasızca mahkum edilişi, aynı politikayı daha da katı bir biçimde uygulamayı öngören bir iktidarı beraberinde getirebiliyor.

Diğer taraftan RPR ve UDF koalisyonunun mecliste ezici çoğunluğu sağlamaları, milletvekili sayısının %80'ininden fazlasını almaları, Fransız seçmenlerin bu partilere kitlesel ve çok güçlü bir destek verdikleri anlamına gelmemelidir. Geçerli oyların %44'ünü alan bu partiler seçim sisteminin çoğunluk usulüne göre işlemesinden dolayı hak ettiklerinden kat kat daha fazla milletvekili çıkarmışlardır. Yine aynı seçim sisteminin azizliğine uğrayan faşist parti Ulusal Cephe %12,5 oranında oy almasına rağmen varolan tek milletvekilini de kaybetmek durumunda kalmıştır.

Seçimlerden en az fire

vererek alının akıyla çıkan tek parti Fransız Komünist Partisi olmuştur. Eski mecliste 27 milletvekili ile temsil edilen FKP aldığı %9,5 civarında oyla 24 milletvekili çıkarabilmiştir. Böylece günümüzde uluslararası bağlamda Fransız özgünlüğünü bir kez daha canlı tutabilmiştir.

Yeni iktidarın Fransız halkına vereceği ya da kazandıracağı hiç bir şeyi olmadığı gibi, bazı kazanımları da kaybettireceği açıktır ve yıpranmakta fazla gecikmeyecektir. Her ne kadar basın yeni başbakan Edouard Balladur'un yetenekleri ve dürüstlüğü hakkında düzmece övgüler sıralamaya çalışıyorsa da, onun da hareket alanının sınırlı olduğunu, hiç bir mucizenin beklenmemesi gerektiğini belirtme gereksinimi duyuyor.

Bileşimi henüz açıklanmayan yeni hükümetin tek icraatı bazı mali ve sanayi kuruluşları özel sektöre, yani yeni iktidarın dostlarına satmak ve böylece elde edeceği mali kaynaklarla '95 yılına, cumhurbaşkanlığı seçimlerine kadar devletin bütçe ihtiyaçlarını karşılamak, özelleştirmeyi hedeflediği eğitim, sağlık, sosyal sigortalar, ulaşım, telekomünikasyon vb. kamu sektörünü sert bir toplumsal tepki doğmaması için aşamalı bir tarzda özel mülkiyete açmak, Fransız ekonomisinin uluslararası pazarlarda rekabetçi gücünü artırmak bahanesiyle sosyal kazanımları törpülemek ve asgari ücret sisteminde gedikler açmak olacaktır.

Sonuç olarak, bir yandan Sosyalist Parti'nin yürüttüğü liberalizm mahkum edilirken, diğer yandan alternatifsizlikten dolayı en yalın liberalizm iktidara taşınmıştır. Bu çelişik durumun pratik sonuçları pek sürmeden uç vermeye başlayacaktır. Fransa bugüne kadar orta ölçekte sosyal çalkantılara gebe idi. Fakat Sosyalist Parti'nin hükümette oluşu bu potansiyel patlamayı önledi, bazı sektörlerde ancak dizginleyebildi. Önümüzdeki dönemin, işveren çevrelerinin sık sık vurguladıkları gibi "sosyal barışın" bozulabileceği bir dönem olması için epeyce faktör bir araya toplanmış bulunuyor.

Cem KAYNAK

Emperyalist burjuvazi de Yeltsin'i kurtaramayacak!

Bir kaç haftadır Rusya'daki gelişmeler, Boris Yeltsin ile Kongre arasındaki çekişmeler hakkındaki haber ve yorumlar dünya basınında ilk sırayı tutuyor. ABD'den Japonya'ya kadar etekleri tutuşan emperyalist kampın en ileri ülke yöneticileri, ya Kohl ve Mittarend gibi büyük bir telaşla bizzat Moskova'ya giderek ya da Clinton gibi günübirlik demeçler vererek Yeltsin'e desteklerini dile getiriyorlar.

Yeltsin ile milletvekilleri arasındaki çekişme aslında buzdağının görünen ucudur ve çok fazla bir anlam taşımıyor. Burjuva basının, sorunun yüzeysel, dolayısıyla anlamsız boyutunu dramatikleştirerek işlemesi, özü hakkında söyleyebileceği bir şeyin olmamasından kaynaklanıyor. Dün kapitalist restorasyonun Sovyetler Birliği'ni bir gülistana çevireceğini iddia edenler, bugünkü manzara karşısında parlamentodaki gevezelikleri dışında ne söyleyebilirler ki!

Kremlin'in dört duvarı arasında olup bitenler Rus gerçeğini yansıtmıyor. Sadece o gerçeğin baskısı altında kıvranılıyor. Anayasanın çiğnendiğinden, yetkilerin dağılımından sözediliyor. Acaba çiğnendi mi çiğnenmedi mi, kim çiğnedi, nasıl çiğnedi! 1978 yılında Brejnev döneminde Sovyetler Birliği için hazırlanmış ve kabul edilmiş bir anayasa. Ortada Sovyetler Birliği diye bir devlet yok ki, anayasaya saygıdan sözedilsin! Boris Yeltsin'den Roslan Kasbulatov'a kadar değişen burjuva çırağı klikler henüz yabancı oldukları burjuva politikasına ısınmaya, onu öğrenmeye ve kendi kendilerini tatmin etmeye çalışıyorlar.

Emperyalist kampı telaşlandıran bu değildir. Buzdağının görünmeyen bölümü, ilgililerin bilincinde oldukları ve ve en çok korktukları boyutudur. Boris Yeltsin'in devrilmesi, yerine bir başkasının geçmesi, referanduma gidilmesi veya erken seçim yapılması o kadar telaş uyandıracak sorunlar değildir. Onları asıl korkutan tabandan zorlayan kitlesel dinamiğin zirvede değişiklikler

yaratarak kapitalist restorasyon sürecini sekteye uğratması ihtimalidir. Bu ise Kızıl Meydan'da "Tüm İktidar Sovyetlere!" şiarını neredeyse günübirlik duyan emperyalistler açısından anlaşılır ve yerinde bir endişedir.

Rusya'da kapitalist restorasyonun günlük pratik sonuçlarına karşı yükselen toplumsal hoşnutsuzluk ve bunun beslediği bir politik dinamik var. Henüz örgütsel bir ifade kazanmayan bu kitlesel politik dinamiğin baskısı Kremlin'e ve milletvekilerine yansıyor. Taraflar bu toplumsal muhalefeti kendi çıkarları doğrultusunda kullanmak için yarışıyorlar. Yeltsin konumunu pekiştirmek için, bunu komünist bir iktidar tehlikesi olarak gösterip uluslararası imdat mesajları yayınlıyor ve safları gittikçe seyrekleşen taraftarlarını seferber etmeye çalışıyor. Yeltsin karşıtı milletvekilleri ise mevki ve yetki paylaşımında kitle gösterilerini kendi hanelerine yazma ve kullanma hevesi içindeler.

Burjuva basının muhafazakar komünist milletvekilleri olarak tanıttığı Yeltsin muhaliflerinin tümü SBKP kökenli bürokratlardır. Bunların çekingen bir tarzda kitlesel muhalefete sahip çıkmaları ve onu Yeltsin'e karşı kullanmaya çalışmaları gerçeği perdelememelidir. Tüm beceriksizliklerine rağmen eğer bunlar birgün yönetimi ele geçirirlerse, ki olasılık dahilindedir, komünist harekete yeniden gereksiz bir kan bur yüklemekten başka bir işlevleri olmayacaktır.

Birbirlerinden pek farkları olmayan bu grupların parlamento çekişmelerine fırsat veren, ideolojik bulanıklığın sürmesinde belirleyici bir rol oynayan etken, sözkonusu bu yeni politik dinamiğin net bir ideolojik-politik çizgide kendisini bağımsız olarak ifade edecek bir konuma kavuşamamış olmasından kaynaklanıyor.

Önemli ölçüde kendiliğindenci, ama dağınık da olsa SBKP'den arta kalan bazı güçlerin önderlik ettiği, milliyetçi, dinci, monarşist vb., eşyanın tabiatına aykırı ittifakları zımni de içeren bu protestocu dinamik ülkede çığ gibi gelişip yayılıyor. Toplumu hızlı bir politikleşme sürecine sürüklüyor. İşte dünya burjuvazisinin hayaletten korkarcasına korktuğu, kitlelerin politik yaşama doğrudan müdahalesidir. Eğer bu dinamiğin önü kesilmezse, milletvekillerinin parlamentarist hesaplarına alet edilmezse Rusya'nın gündemini belirleyecek tek faktördür.

Yeltsin'i hedefleyerek Rusya'daki yeni yönelime karşı gelişip güçlenen muhalefetin süreci tersyüz etme tehlikesinin emperyalist odakların korkulu rüyası olması gayet doğaldır. Onların düne kadar bu kadar kolay olabileceğini hayal dahi edemedikleri değişim kimsenin burnu bile kanamadan gerçekleşti. Sovyetler Birliği kapitalist dünyaya en küçük bir direnç göstermeden teslim oldu. Dünya burjuvazisi bu sürecin herhangi bir biçimde tersine dönmemesi için elinden gelen herşeyi yapacaktır.

Kremlin'in duvarlarının dışına zor taşan Yeltsin'in iktidarı, dünya burjuvazisinin doğrudan maddi ve manevi desteği sayesinde ayakta kalabiliyor. Rusya'nın yönetiminde Yeltsin'in danışmanlığını doğrudan ABD yapıyor. Dünya burjuvazisi, özellikle ABD emperyalizmi, bir yandan Yeltsin ekibine başkanlık sistemine geçilerek zor kullanması, şiddete başvurması, hatta sıkıyönetim ilan edilmesi için yeşil ışık yakmaya çalışırken, öte yandan bunun yaratacağı tepki ve sonuçlardan korkuyor.

Dolayısıyla uşağı Yeltsin'in günlerinin sayılı olduğu herkes tarafından kabul edilmesine karşın, emperyalizmin Rusya'da olayların günübirlik seyrine denk düşen politikalar izlemekten başka seçeneği kalmıyor, yoktur.

Cem KAYNAK

Tek Gıda-İş yöneticilerinin ihaneti...

(Baştarafı s.31'de)

bürokrat ve yöneticilerinin kendisi mücadelenin önünde barikat görevi görmektedirler. En basit bir hak arama çabasına bile düzen tarafından tahammül edilmemektedir. Kapitalist düzenin sınırları içinde onunla uzlaşarak veya işçileri o düzen sendikasından diğer bir sendikaya taşıyarak bu hedef gerçekleşmez. Çözüm bu kapitalist çemberi kırıp dışına çıkmaktır.

Bu doğrultuda güçlü bir partinin yaratılması sürecini hızlandırmak en temel görevdir.

Baba DERVİŞ

Tüm bunlar, her türden sömürünün, baskı ve zulmün, eşitsizlik, işsizlik, hak yoksunluğunun temel kaynağının kapitalizm ve kapitalist sınıfın devleti, sermaye iktidarı olduğu, sömürü, baskı ve zulmün olmadığı, gerçekten özgür, eşit ve adil tek toplumun sosyalizm olduğu propagandası temeline oturtulmalı, "Kahrolsun kapitalizm, kahrolsun ücretli kölelik düzeni!", "Yaşasın özgürlük, yaşasın sosyalizm!" şiarları temelinde yığınların sosyalizme olan umut ve özlemleri canlandırılmalı, sosyalizm için mücadeleye isteklendirilip, eylemliliklerin bu temel hedefe bağlanması için çalışılmalıdır.

1 Mayıs vesilesiyle yürütülecek siyasal kampanyanın her bakımdan asgari dahi olsa amacına ulaşması tüm bunların yöntemli, yaratıcı ve enerjik bir biçimde gerçekleştirilebilmesine bağlıdır.

*

Türkiye'de başta komünist ve devrimci güçler için olmak üzere, 1 Mayıs'ta neler yapmak ve nasıl kutlamak gerektiği kadar, 1 Mayıs'ın nerede kutlanacağı da, her yıl yoğun olarak tartışmalara konu olmaktadır. Tartışılması da yersiz değil, tersine önemlidir. Günler öncesinde başlayan gerilimlere, sert çatışmalar ve karşılıklı meydan okumalara neden olması da bu öneminden gelmektedir.

Türkiye'de 1 Mayıs denilince ilk akla gelen, 1 Mayıs'ın gerçek alanı, Taksim Alanı olmaktadır. Başta komünistler ve devrimciler olmak üzere, işçiler ve emekçi yığınlar her yıl ısrarla 1 Mayıs'ın Taksim'de yapılması yönünde istek ve özlemlerini belirtiyorlar. Bu salt bir inatlaşma ya da meydan okumanın ürünü ve ifadesi bir istek değildir. Tam tersine Taksim işçi sınıfının 1 Mayıs için sürdürdüğü ve şehitler pahasına kazandığı bir hak olduğu için bu alanda kutlanmasında ısrar edilmektedir. Öte yandan da taktik bir sorun olmayıp politik ve ajitatif niteliğe sahiptir. Bu niteliğinden dolayı da işçiler içinde yeterince özümsenip-özümsenmemesinden bağımsız olarak bir birikime de yol açmıştır. Ve yalnızca komünist ve devrimciler açısından değil, işçiler için de bir kavga çağrısı işlevini görmektedir. Burjuvazinin 1 Mayıs'ın Taksim'de kutlanması istemine karşı takındığı katı ve tavizsiz tutumun nedeni de onun bu işlevinden dolayıdır. Her defasında dizginsiz bir terör havası estirmek de dahil her yola başvurup 1 Mayıs'ın Taksim'de kutlanmasını engelliyor. Bu 1 Mayıs'ta da aynı şeyi yapacaktır.

İşçilerin eğilimi 1 Mayıs'ın Taksim'de kutlanması yönündedir. Nitekim işçiler içindeki hissedilir bu isteğin ve bu yönde dipten oluşturulan basıncın etkisiyle kimi sendika merkezleri (Hak-İş) 1 Mayıs'ın Taksim'de yapılması başvurusunda bulunacaklarını açıkladılar. Türk-İş Taksim'de kutlamak üzere prensip kararı almış bulunuyor. Bu, sendika bürokratlarının içtenliklerinden „1 Mayıs ideolojik maksatlarla kutlanmamalı", „Özal'ı da Taksim'e davet edeceğiz" şeklindeki 1 Mayıs'ın politik anlamını boşa çıkartan gerici açıklamalarından bağımsız olarak, bu durum işçiler içinde „İşçiler elele, 1 Mayıs'ta Taksim'de" şiarı etrafında yoğun ve yaygın bir ajitasyon faaliyeti yürütmek bakımından hayli elverişli bir fırsattır. Komünistler, devrimciler ve sınıf bilinçli işçiler 1 Mayıs'ın Taksim'de gerçekleşip-gerçekleşemeyeceğinden bağımsız olarak Taksim konusunda ısrar etmelidirler. Taksim'i genel olarak yürütülecek olan siyasal ajitasyon unsuru olarak değerlendirmelidirler. Önemli olan da budur.

Unutulmaması gereken bir nokta da şudur. Sendikalar ve sendika bürokratları her yıl işçilerin dipten basıncının etkisiyle 1 Mayıs'a ilişkin parlak demeçler vermekte, 1 Mayıs'ın anlamına uygun ve alanında kutlanması yönünde kararlı olduklarını belirtmektedirler. Ne ki gerçekte bunun tersi olmaktadır. Sendika bürokratları işçileri oyalamakta, 1 Mayıs günü ise ortada bırakmaktadırlar.

Komünistler işçileri hain sendika bürokratlarının bu oyalayıcı ve aldatıcı oyunlarına karşı uyarmalı ve genel olarak mücadelenin engeli olan bürokratik sendikal yapının ve sendika bürokratlarının ikiyüzlülüğünü teşhir etmelidirler. Dahası 1 Mayıs'ın anlamına uygun bir kavga günü olarak kutlanması işini onlara bırakmamalıdırlar. Somut olarak mümkün olan tüm fabrika ve işyerlerinde işçileri 1 Mayıs'a hazırlayacak, koordineli çalışıp 1 Mayıs günü işçileri Mayıs alanına taşıyıp gösterilere katılmasını teminat altına alacak işleve sahip 1 Mayıs komiteleri kurmalıdırlar. İşçilerin bu komitelerde örgütlenmesi için komünistler ve öncü işçiler etkin çaba göstermelidirler.

Son olarak, 1 Mayıs vesilesiyle yürütülmesi gereken kampanya EKİM ve Ekinci komünistler için bir sınav niteliğindedir. Zira bu kampanya diğer şeylerin yanısıra örgütümüzün etkisinin yansıtılması, her alanda inşası için de bir fırsattır. Ve en iyi biçimde değerlendirilmelidir.

Öyleyse, işçi hareketinde yeni bir atılım için, anlamına uygun bir 1 Mayıs için görev başına! Yüklenelim-Kazanalım!

Yoğun, etkin ve yaygın bir siyasal kampanya örgütleyelim ve haykıralım:

1 Mayıs'ta Taksim'de

Sömürgeci zulme ve esarete karşı bir başkaldırı günü olan Newroz geride kaldı. Sömürgeci burjuvazi Kürt kurtuluş hareketinin (PKK) Newroz öncesinde yaptığı tek yanlı ateşkes çağrısının inkardan gelinmez etkisinin de yardımıyla Newroz'u "rahat" atlattı. Ne ki burjuvazi için "Bahar sendromu" sürüyor. Çünkü bu kez de 1 Mayıs yaklaşıyor.

Kesin olan şudur ki; sermaye devleti 1 Mayıs'ın öngünlerinden başlayarak komünist ve devrimci güçlere dönük yoğun ve sistematik bir teröre başvuracaktır. 1 Mayıs günü bunu kitlesel boyutta daha da yoğunlaştıracaktır. Fabrikaları, tüm işçi semtlerini ve alanları koltuk kuvvetleriyle tam bir kuşatma altına alacak, işgal havası estirecektir. Özellikle proleter kitleleri tutuklamak, topluca işten atmakla tehdit edip sindirmeye çalışacak, 1 Mayıs'ın işçi hareketinde yeni bir atılımın vesilesi yapılmaması ve anlamına uygun bir biçimde kutlanmaması için her türlü kirli ve caydırıcı silaha başvuracaktır. Yığınlara eylemsizliği, en azından içi boşaltılmış bir 1 Mayıs'ı dayatıp kabul ettirmek onun biricik hedefi olacaktır.

Hiç kuşkusuz, sermayenin 1 Mayıs'a dönük bu kuşatma ve yoğun saldırısına en etkili yanıt, şimdiden başlatılacak yoğun, etkin ve yaygın bir siyasal karşı kampanya ve onun mümkün hale getireceği bir yığın eylemliliğidir.

Komünistler 1 Mayıs'ı yalnızca 1 Mayıs günü birlik, mücadele ve dayanışmaya ilişkin kimi sloganların haykırıldığı dar ve teknik anlamıyla bir kutlama günü olarak görmemeli ve kendisiyle sınırlı bir olay halinde geçiştirmemelidirler. Komünistler çoğu kez cılız, etkisiz ve sembolik düzeyde kalan bir çaba ile yetinmemeli, sıradanlığa düşmemelidirler. Tersine daha büyük işlere talip olmalı ve daha büyük bir iddia ortaya koymalıdırlar. 1 Mayıs'ı da böylesi bir iddianın ortaya konup, uygun bir çabanın sergilenmesi için uygun bir fırsatı olarak görmelidirler. 1 Mayıs somut bir slogan değil, yoğun bir politik içeriğe sahiptir. Tam da bu nedenle 1 Mayıs geniş anlamıyla bir politik mücadele çağrısı olarak algılanmalıdır. Ve kesinlikle 1 Mayıs, yoğun ve etkin bir politik teşhir ve ajitasyon faaliyeti yürütülmesinin, 1 Mayıs nedeniyle eylemliliği ve politizasyona açık hale gelmesinden de yararlanarak, işçilerin politik bilinç ve örgütlülüğünün geliştirilmesinin somut iktisadi, demokratik ve politik istemleri temelinde bir yığın eylemliliğinin yükseltilmesinin ve tüm bunların işçi hareketinin yeni bir mecrada gelişen yeni bir atılımın dayanağı haline getirilmesinin vesilesi olarak değerlendirmelidirler. 1 Mayıs günü yapılacak kutlama bunun üzerine gelmeli, böylesi bir faaliyetle örtüşmelidir. 1 Mayıs'ın anlamına uygun biçimde kutlanması da ancak bu şekilde bir gerçeklik haline gelebilir.

Başlıca, devlet terörünün, Kürdistan'daki sömürgeci vahşetin, MİT, kontr-gerilla ve siyasi polisin kaçırıp katletmede ifadesini bulan karanlık ve kirli cinayetlerinin, yargısız infazların, işkencelerin, cezaevlerindeki siyasal tutuklular üzerindeki sistematik baskı ve provakasyonların, öte yandan tam bir kıyıma dönüşen toplu işten atılmaların, kapitalist sınıfın sendikasızlaştırma saldırısının ve nihayet, söz, toplantı, gösteri, grev, genel grev, dayanışma grevi ve örgütlenme hakkına yönelik saldırı ve yasakların etkin ve yaygın biçimde teşhir edilmesi; 1 Mayıs vesilesiyle yürütülecek bu kampanyanın önemli bir boyutunu oluşturmalıdır.

Bu yönlü teşhir faaliyeti, devlet terörüne son verilmesi, TC'nin tüm kurum ve kuruluşlarıyla Kürdistan'dan çekilmesi ve Kürtlere özgürlük, MİT, kontr-gerilla ve siyasi polisin dağıtılması, işkencelere son verilip, işkencecilerden hesap sorulması, karanlık ve kirli cinayetlerin sorumlularının cezalandırılması, zindanların boşaltılıp siyasal tutukluların koşulsuz olarak serbest bırakılması, keza işçiler için; işçi kıyımının durdurulması ve iş güvencesinin sağlanması, işsizlik sigortası, işçileri de kapsayan bir biçimde, sınırsız söz, basın, toplantı, gösteri, grev, genel grev, dayanışma grevi ve örgütlenme özgürlüğünün tanınıp yasallaştırılması gibi somut istemler temelinde sürdürülecek bir siyasal ajitasyon faaliyeti ile birleştirilmelidir. Bu da yetmez, bu çabalar mutlaka bu somut hedeflere yönelik somut eylem çağrılarıyla da birleştirilmeli, bir eylemliliğe dönüştürülmelidir.

(Devamı s.35'de)